A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (kibővített harmadik tanács)

2019. szeptember 24.* [i]

„Verseny – Kartellek – A szabványos/katalógusból kiválasztható borítékok és az egyedi igények szerint nyomott borítékok európai piaca – Az EUMSZ 101. cikk megsértését megállapító határozat – Részleges megsemmisítés az indokolási kötelezettség megsértése miatt – Módosító határozat – Vitarendezési eljárás – Bírságok – Alapösszeg – Kivételes kiigazítás – A teljes forgalom 10%-ában meghatározott felső határ – Az 1/2003/EK rendelet 23. cikkének (2) bekezdése – A *ne bis in idem* elve – Jogbiztonság – Jogos bizalom – Egyenlő bánásmód – A szankciók halmozása – Arányosság – Méltányosság – Korlátlan felülvizsgálati jogkör”

A T-466/17. sz. ügyben,

a **Printeos, SA** (székhelye: Alcalá de Henares [Spanyolország]),

a **Printeos Cartera Industrial, SL** (székhelye: Alcalá de Henares),

a **Tompla Scandinavia AB** (székhelye: Stockholm [Svédország]),

a **Tompla Franciaország** (székhelye: Fleury-Mérogis [Franciaország]),

a **Tompla Druckerzeugnisse Vertriebs GmbH** (székhelye: Leonberg [Németország])

(képviselik őket: H. Brokelmann és P. Martínez-Lage Sobredo ügyvédek)

felpereseknek

az **Európai Bizottság** (képviselik: F. Castilla Contreras, F. Jimeno Fernández és C. Urraca Caviedes, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

az elsődlegesen az [EUMSZ] 101. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban (AT.39780. sz. ügy – Borítékok) 2014. december 10-én hozott C(2014) 9295 final határozatot módosító, 2017. június 16-i C(2017) 4112 final bizottsági határozat részleges megsemmisítése, másodlagosan pedig a felperesekkel szemben kiszabott bírság összegének csökkentése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (kibővített harmadik tanács),

tagjai: M. van der Woude elnök, S. Frimodt Nielsen, V. Kreuschitz (előadó), N. Półtorak és E. Perillo bírák,

hivatalvezető: J. Palacio González főtanácsos,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2019. április 3-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

I. A jogvita előzményei

A. Az eredeti határozat elfogadásához vezető közigazgatási eljárás

1 Az [EUMSZ 101. cikk] és az EGT-Megállapodás 53. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban (AT.39780. sz. ügy – Borítékok) 2014. december 10-én hozott C(2014) 9295 final határozatban (a továbbiakban: eredeti határozat) az Európai Bizottság megállapította többek között, hogy a felperesek, vagyis a Printeos SA, a Tompla Sobre Exprés SL – a későbbi Printeos Cartera Industrial SL –, a Tompla Scandinavia AB, a Tompla France és a Tompla Druckerzeugnisse Vertriebs GmbH megsértették az EUMSZ 101. cikket és az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás 53. cikkét azáltal, hogy a 2003. október 8-tól 2008. április 22-ig terjedő időszakban részt vettek a szabványos, katalógusból kiválasztható borítékok és az egyedi igények szerint nyomott borítékok európai piacán, ezen belül Dániában, Németországban, Franciaországban, Svédországban, az Egyesült Királyságban és Norvégiában létrehozott és végrehajtott kartellben. E kartell az eladási árak összehangolására, az ügyfélkör felosztására és érzékeny kereskedelmi információk cseréjére irányult. A felpereseken kívül a kartellben részt vett a Bong-csoport (a továbbiakban: Bong), a GPV France SAS and Heritage Envelopes Ltd csoport (a továbbiakban: GPV), a Holdham SA csoport (a továbbiakban: Hamelin) és a Mayer-Kuvert csoport (a továbbiakban: Mayer-Kuvert) is, amelyek az eredeti határozatnak szintén a címzettjei voltak.

2 Az eredeti határozatot a Bizottság által az [EUMSZ 101. cikk] és [az EUMSZ 102. cikk] alapján folytatott eljárásokról szóló, 2004. április 7-i 773/2004/EK rendelet (HL 2004. L 123., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 81. o.) 10a. cikke, valamint az 1/2003/EK tanácsi rendelet 7. és 23. cikke szerint kartellügyekben hozott határozatok elfogadása érdekében folytatott vitarendezési eljárások lefolytatásáról szóló bizottsági közlemény (HL 2008. C 167., 1. o.; a továbbiakban: vitarendezésről szóló közlemény) alapján lefolytatott vitarendezési eljárás keretében fogadták el.

3 Tekintettel a megállapított jogsértésre (az eredeti határozat 1. cikkének (5) bekezdése), a Bizottság a felperesekkel szemben egyetemlegesen 4 72 9000 euró összegű bírságot szabott ki (az eredeti határozat 2. cikke (1) bekezdésének e) pontja).

4 Az eredeti határozat elfogadásához vezető közigazgatási eljárást a Bizottság saját kezdeményezésére, egy névtelen informátor által továbbított információk és dokumentumok alapján indította meg. A Bizottság 2010. szeptember 14-én, [az EUMSZ 101. cikkben] és [az EUMSZ 102. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 4. kötet, 205. o.) 20. cikkének (4) bekezdése értelmében helyszíni vizsgálatokat végzett a felpereseknél és olyan egyéb vállalkozásoknál, amelyek a dániai, a spanyolországi, a franciaországi és a svédországi kartellben voltak érintettek. 2010. október 1-jén és 2011. január 31-én további helyszíni vizsgálatokra került sor Németországban (az eredeti határozat (16) preambulumbekezdése).

5 A felperesek 2010. október 22-én, a kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló bizottsági közlemény (HL 2006. C 298., 17. o.; a továbbiakban: engedékenységi közlemény) alapján engedékenység iránti kérelmet nyújtottak be a Bizottsághoz (az eredeti határozat

(17) preambulumbekezdése), továbbá hasonló kérelemmel fordultak a Comisión Nacional de la Competenciához, későbbi nevén a Comisión Nacional de los Mercados y la Competenciához (a spanyol versenyhatóság, a továbbiakban: CNC).

6 A CNC 2011. március 15-én eljárást indított annak érdekében, hogy a papírborítékoknak egyedül a spanyolországi piaca vonatkozásában kivizsgálja az EUMSZ 101. cikk és az annak megfelelő spanyol versenyszabályok azon megsértését, amelyet többek között a Tompla Sobre Exprés a spanyol leányvállalataival együtt követett el (S/0316/10. sz. ügy, Sobres de papel [papírborítékok]). E tekintetben a Bizottság nem adott helyt a felperesek arra irányuló kérelmének, hogy a Bizottság éljen az 1/2003 rendelet 11. cikkének (6) bekezdése alapján fennálló azon jogával, hogy eljárást kezdeményezzen, ami által a CNC-nek megszűnik az a jogköre, hogy az EUMSZ 101. cikket alkalmazza. Ezen eljárás eredményeként a CNC 2013. március 25-én határozatot fogadott el, amely e társaságokkal szemben összesen 10 141 530 euró összegű bírságot szabott ki amiatt, hogy az 1977-től 2010-ig terjedő időszakban olyan kartellekben vettek részt a spanyol piacon, amelyek célja az árak rögzítése, továbbá az európai, országos és regionális szintű választásokon és népszavazásokon felhasználandó előnyomott borítékok beszerzésére irányuló, a spanyol közigazgatási szervek által meghirdetett közbeszerzési eljárások felosztása, a nagykereskedelmi ügyfelek általi használatra szánt előnyomott borítékok kínálatának felosztása, valamint a sima borítékok árának rögzítése és a technológiák korlátozása volt. Többek között az első felperes keresetének előterjesztését követően az Audiencia Nacional, Sala de lo Contencioso (kiemelt ügyek országos bírósága, peres ügyekkel foglalkozó tanács, Spanyolország) e határozatot a kiszabott bírság összegének meghatározásáról szóló részében részben megsemmisítette, és az ügyet visszautalta a CNC elé annak érdekében, hogy utóbbi ezt az összeget az alkalmazandó jogi kritériumoknak megfelelően újból meghatározza.

7 Miután valamennyi érintett fél érdeklődését fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy vitarendezési tárgyalásokban vegyen részt, a Bizottság 2013. december 10-én megindította a 773/2004 rendelet 10a. cikke szerinti eljárást, amelynek keretében minden egyes féllel kétoldalú találkozókat tartott (az eredeti határozat (19) és (20) preambulumbekezdése).

8 A 2014. január 21-én tartott találkozó során a Bizottság általános áttekintést adott a felpereseknek a kartellről, ezzel együtt pedig elemezte a rendelkezésére álló bizonyítékokat.

9 A felperesek 2014. február 24-én olyan nem hivatalos dokumentumot nyújtottak be, amelyben kérték, hogy a Bizottság a bírság összegének meghatározása szempontjából vegye figyelembe először is a CNC által kiszabott bírságot, azzal az indokkal, hogy e bírság már önmagában eléri a 2012-ben elért teljes forgalom 10%-át, másodszor pedig azt, hogy a felperesek „egytermékes” (vagyis egyetlen termék gyártására szakosodott) csoportot képeztek, harmadszor pedig az 1/2003/EK rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatás (HL 2006. C 210., 2. o.; a továbbiakban: iránymutatás) 37. pontját, amely lehetővé teszi a Bizottságnak, hogy az adott ügy egyedisége okán eltérjen a bírságösszeg meghatározásának általános módszerétől, illetve az ugyanezen iránymutatás 21. pontjában megszabott határértékektől.

10 A Bizottság második találkozó tartása helyett a felperesek hozzájárulásával a 2014. június 17-i levelében áttekintést adott a kiszabandó bírság összegének meghatározása szempontjából figyelembe veendő alapvető szempontokról, amelyek között szerepelt például a felperesek által 2007-ben teljesített eladások értéke, vagyis 143 316 000 euró, továbbá a 2013. évi forgalmuk, vagyis 121 728 000 euró, a jogsértésben való részvételük időtartama stb. A felperesek a 2014. június 18-i levelükben válaszoltak erre, megerősítve a Bizottság által alapul vett eladási értéket és forgalmat, továbbá jelezve, hogy e tekintetben nem tesznek lényegi észrevételeket.

11 A 2014. október 24-én tartott találkozó során a Bizottság tájékoztatta a felpereseket a bírság összegének kiszámításával kapcsolatos módszerekről és szempontokról, vagyis a következőkről: először, az eladások értékén (2007-ben 143 316 000 euró) belül a bírság alapösszegének meghatározásához figyelembe vett arányról (15%); másodszor, a felperesek által elkövetett jogsértés időtartamáról (négy év és hat hónap);

harmadszor, a 15%-os kiegészítő összegről; negyedszer, az enyhítő vagy súlyosító körülmények hiányáról; ötödször, a szorzótényező alkalmazásának mellőzéséről; hatodszor, a 12 171 800 euró összegű (a felperesek 2013. évi teljes forgalmának 10%-a) engedélyezett legmagasabb bírságról; hetedszer, az iránymutatás 37. pontja értelmében a bírság összegének az ügy különleges körülményeire, köztük arra a tényre tekintettel történő kivételes csökkentéséről, hogy a kartellben részt vevő valamennyi fél alapösszege meghaladta az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében meghatározott 10%-os felső határt; nyolcadszor, a felperesek csoportjának „egytermékes” jellegével indokolt további csökkentésről; kilencedszer, arról, hogy a CNC által kiszabott bírság fennállása alapján nem lehet csökkentést alkalmazni, mivel az utóbbi bírsággal érintett kartell elkülönül a Bizottság által vizsgált kartelltől, és azt az utóbbitól függetlenül, a Bizottság által alkalmazott szabályoktól eltérő szabályok alapján kell szankcionálni; tizedszer, az engedékenységi közlemény 24. és 25. pontja alapján kilátásba helyezett 50%-os csökkentésről; tizenegyedszer, a vitarendezésről szóló közlemény 32. pontja alapján kilátásba helyezett 10%-os csökkentésről, végül pedig a bírság összegét felölelő, 4 610 000 eurótól 4 848 000 euróig terjedő összeghatárokról, amelyek legmagasabb összegét a felpereseknek a vitarendezési javaslatukban el kellene fogadniuk.

12 A felperesek 2014. november 7-én benyújtották a vitarendezési javaslatukat, elfogadva a Bizottság által alapul vett eladási értéket és forgalmat, valamint a 4 848 000 euró legmagasabb bírságösszeget.

13 A Bizottság 2014. november 18-án elfogadta a kifogásközlést.

14 A felperesek 2014. november 20-án, a vitarendezésről szóló közlemény 26. pontja alapján megerősítették, hogy a kifogásközlés megfelel a vitarendezési javaslatuk tartalmának, és továbbra is kötelezik magukat a vitarendezési eljárás lefolytatására.

15 A kiszabott bírságok kiszámítását illetően a Bizottság az eredeti határozatban minden egyes érintett vállalkozás vonatkozásában meghatározta az alapösszeget, ahogyan azt az alábbi táblázat összefoglalja (az eredeti határozat (71)–(84) preambulumbekezdése):

Vállalkozás	Az eladások értéke euróban	Súlyossági együttható%-ban	Időtartam	Kiegészítő összeg%-ban	Alapösszeg euróban
Bong	140 000 000	15	4,5	15	115 500 000
[…] GPV	125 086 629	15	4,5	15	103 196 000
Hamelin	185 521 000	15	4,416	15	150 717 000
Mayer-Kuvert	70 023 181	15	4,5	15	57 769 000
Printeos […]	143 316 000	15	4,5	15	118 235 000

16 Ezenkívül az eredeti határozat (85)–(87) preambulumbekezdésében a Bizottság úgy ítélte meg, hogy nem volt szükség az alapösszegeknek az iránymutatás 28. és 29. pontja értelmében történő kiigazítására, kivéve a Mayer-Kuvert esetét, amellyel szemben a jogsértésben való korlátozott részvétele folytán 10%-os csökkentést kellett alkalmazni.

17 A Bizottság „Az alapösszegek kiigazítása” cím alatt megállapította, hogy mivel az érintett felek többségének eladásait egyetlen olyan piacon teljesítették, amelyen több éven keresztül vettek részt valamely kartellben, a bírságok valamennyi összege elérhette a teljes forgalom 10%-ában meghatározott felső határt, továbbá hogy az említett felső határ alkalmazása inkább főszabálynak, mint kivételnek minősül (a megtámadott határozat (88) preambulumbekezdése). E tekintetben a Bizottság felidézte a Törvényszék ítélkezési gyakorlatát, megjegyezve, hogy az ilyen megközelítés kétségeket támaszthat azon elv fényében, amely szerint a szankciónak közvetlen kapcsolatban kell állnia a jogsértéssel és annak elkövetőjével, amennyiben e megközelítés bizonyos feltételek mellett olyan helyzetet

eredményezhet, amelyben a jogsértés súlya vagy az enyhítő körülmények alapján történő bármilyen különbségtétel már nem éreztetheti hatását a bírság összegén (2011. június 16-i Putters International kontra Bizottság ítélet, T-211/08, EU:T:2011:289, 75. pont). A jelen ügy különleges körülményeit figyelembe véve a Bizottság helyénvalónak ítélte, hogy gyakorolja a mérlegelési jogkörét, és alkalmazza az iránymutatás 37. pontját, amely lehetővé teszi számára, hogy eltérjen az iránymutatásban foglalt módszertől (az eredeti határozat (89) és (90) preambulumbekezdése).

18 Az eredeti határozat (91) és (92) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„(91) A jelen ügyben az alapösszeget ki kell igazítani oly módon, amely figyelembe veszi a kartellel érintett termékek eladásainak a teljes forgalomhoz viszonyított értékét, valamint a felek között a jogsértésben való egyedi részvételük alapján fennálló különbségeket. Összességében véve a bírságokat olyan szinten kell megállapítani, amely arányos a jogsértéssel, és kellő elrettentő hatást gyakorol.

(92) Következésképpen csökkentést kell alkalmazni az összes fél vonatkozásában kiszámított bírságokra. A jelen ügy különleges körülményei között – figyelembe véve, hogy valamennyi fél eltérő, de jelentős mértékű tevékenységet fejtett ki a szabványos, katalógusból kiválasztható borítékok és az egyedi igények szerint nyomott borítékok eladásában – a Bizottság a GPV által elkövetett jogsértésért kiszabandó bírság esetében 98%-os, a Tompla esetében 90%-os, a Bong és a Mayer-Kuvert esetében 88%-os, a Hamelin esetében pedig 85%-os csökkentést javasol.”

19 Az alapösszegek e kiigazításának eredménye az alábbiak szerint foglalható össze (lásd a megtámadott határozat (93) preambulumbekezdésében foglalt táblázatot is):

Vállalkozás	A kiigazítás előtti alapösszeg euróban	A csökkentés %-ban	A kiigazítás utáni alapösszeg euróban
Bong	115 500 500	88	13 860 000
GPV	103 196 000	98	2 063 920
Hamelin	150 717 000	85	22 607 550
Mayer-Kuvert	57 769 000	88	6 932 280
Printeos	118 235 000	90	11 823 500

20 Másfelől a Bizottság a felperesekkel szemben a bírságösszeg további csökkentéseit alkalmazta, az engedékenységi közlemény címén 50%, a vitarendezésről szóló közlemény 32. pontja alapján pedig 10% mértékben (az eredeti határozat (99), (102) és (103) preambulumbekezdése). A megfelelő releváns szabályok értelmében a Bizottság a Hamelin bírságának összegét 25%-kal (engedékenység) és 10%-kal (vitarendezés), a Mayer-Kuvert bírságának összegét pedig 10%-kal (engedékenység) és 10%-kal (vitarendezés) csökkentette (az eredeti határozat (100)–(103) preambulumbekezdése).

21 Végül az eredeti határozat „Fizetési képesség” cím alatti (104)–(108) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a Bong és a Hamelin által az iránymutatás 35. pontja alapján előterjesztett, indokolással ellátott kérelmek alapján a Bizottság az előbbi bírságát 3 118 000 euróra, az utóbbi bírságát pedig 4 996 000 euróra szállította le. A felperesek sem hasonló kérelmet nem nyújtottak be a Bizottsághoz, sem pedig az említett pont címén nyújtott csökkentésben nem részesültek.

B. A T-95/15. sz. ügyben hozott ítélet

22 Miután a felperesek az EUMSZ 263. cikk alapján keresetet nyújtottak be, amely elsődlegesen az eredeti határozat részleges megsemmisítésére irányult, a Törvényszék a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélettel (T-95/15, EU:T:2016:722) megsemmisítette az eredeti határozat 2. cikke (1) bekezdésének e) pontját azzal az indokkal, hogy annak elégtelen az indokolása az EUMSZ 296. cikk második bekezdés alapján (2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet, T-95/15, EU:T:2016:722, 57. és 58. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

23 Az e megsemmisítést alátámasztó megfontolásokat a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet (T-95/15, EU:T:2016:722) 45–56. pontja ismerteti.

24 A 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet (T-95/15, EU:T:2016:722) jogerőre emelkedett.

C. A 201/17. sz. ügyben hozott ítélet

25 Azt követően, hogy az első felperes a Törvényszék Hivatalához 2017. március 31-én új keresetet nyújtott be – amelynek tárgya elsődlegesen az EUMSZ 268. cikk alapján benyújtott, abból eredő kár megtérítésére irányuló kérelem volt, hogy a Bizottság megtagadta, hogy késedelmi kamatot fizessen e felperesnek a bírságnak az eredeti határozat megsemmisítését követően visszafizetett tőkeösszege után – a Törvényszék a 2019. február 12-i Printeos kontra Bizottság ítélettel (T-201/17, fellebbezés alatt, EU:T:2019:81) a Bizottság által képviselt Európai Uniót az első felperes által elszenvedett károk megtérítésére kötelezte oly módon, hogy az utóbbinak 184 592,95 eurót kellett fizetnie, késedelmi kamatokkal növelve. A Bizottság fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben, amelyet C-301/19 P. számon vettek nyilvántartásba.

D. A közigazgatási eljárás újraindítása és a megtámadott határozat elfogadása

26 A 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítéletet (T-95/15, EU:T:2016:722) követően a Bizottság 2017. március 29-én egy levelet küldött a felpereseknek, amelyben tájékoztatta őket arról, hogy új határozatot kíván elfogadni, amely ugyanolyan összegű bírság megfizetésére kötelezi őket, mint amekkora összeg az eredeti határozatban szerepelt, és kifejtette az érintett vállalkozásokkal szemben kiszabott bírságok kiszámításához alapul vett szempontokat, többek között az iránymutatás 37. pontja alapján alkalmazott módszert. A Bizottság továbbá felhívta a felpereseket arra, hogy az említett levél kézhezvételétől számított három héten belül terjesszék elő az észrevételeiket.

27 2017. április 17-i levelükkel a felperesek előterjesztették az észrevételeiket, és arra hivatkoztak, hogy egy új határozat elfogadása ellentétes a *ne bis in idem* elvével, mivel az eredeti határozatnak a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélettel (T-95/15, EU:T:2016:722) történő megsemmisítése nem volt tisztán eljárásjogi jellegű, és ez a határozat az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 41. cikkében előírt, megfelelő ügyintézéshez való alapvető jogukat is sértette. A felperesek ezenkívül úgy vélték, hogy a kilátásba helyezett bírság hátrányosan megkülönböztető volt rájuk nézve, valamint hogy – az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítélettel (14/68, EU:C:1969:4, 11. pont) összhangban – méltányossági okokból a Bizottságnak figyelembe kell vennie azt a bírságot, amelyet a CNC szabott ki velük szemben a 2013. március 25-i határozatában.

28 Az eredeti határozatot módosító, kizárólag a felpereseknek címzett, 2017. június 16-i C(2017) 4112 final határozatban (a továbbiakban: megtámadott határozat) a Bizottság a felperesekkel szemben egyetemlegesen 4 729 000 euró összegű bírságot szabott ki (az említett határozat 1. és 3. pontja, valamint a (8) és a (9) preambulumbekezdése).

29 Először is, a megtámadott határozat (7) preambulumbekezdésében a Bizottság megjegyzi, hogy csak eljárásjogi tartalma volt annak, hogy a Törvényszék az eredeti határozatot az indokolás elégtelensége miatt részlegesen megsemmisítette. Ennélfogva ez a megsemmisítés nem minősíthető a Charta 50. cikke szerinti felmentésnek (2002. október 15-i Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság ítélet, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P– C-252/99 P és C-254/99 P, EU:C:2002:582, 59–63. és 693–695. pont), és a Bizottságnak joga volt a közigazgatási eljárást megismételni onnantól, hogy a jogellenesség bekövetkezett (2014. december 9-i Lucchini kontra Bizottság ítélet, T-91/10, EU:T:2014:1033, 173. pont; 2014. december 9-i SP kontra Bizottság ítélet, T-472/09 és T-55/10, EU:T:2014:1040, 277. pont).

30 Másodszor, a megtámadott határozat (8) preambulumbekezdése pontosítja, hogy ez a határozat „további információkat nyújt azzal kapcsolatban, hogy a Bizottság milyen módszert alkalmazott, és milyen tényeket vett figyelembe akkor, amikor a bírság alapösszegeit meghatározta és kiigazította, ahogyan az az [eredeti] határozat (88)–(93) preambulumbekezdésében szerepel.”

31 Harmadszor, a megtámadott határozat (10)–(22) preambulumbekezdésében a Bizottság kifejti a bírságok alapösszegeinek – az iránymutatás 37. pontja alapján történő – „kiigazításának” módszerét és okait, amelyek az eredeti határozat (88)–(95) preambulumbekezdésének alapját képezik.

32 A megtámadott határozat (14) preambulumbekezdésében a Bizottság rámutat, hogy figyelembe vette az egyes érintett vállalkozásokkal szemben kiszabandó bírság alapösszegének a 10%-os felső határ alá szállításához szükséges minimális csökkentést, és biztosította, hogy a kiigazított alapösszeg tükrözze az e vállalkozások kartellben való részvételének összehasonlítható jellegét. A Bizottság e preambulumbekezdésben kifejti továbbá, hogy a valamennyi érintett vállalkozás esetében történő egységes csökkentés olyan helyzetet eredményezett volna, amelyben e vállalkozások mindegyike indokolatlanul az alapösszegnek az azon vállalkozás – nevezetesen a GPV – 10%-os felső határa alá szállításához szükséges minimális csökkentésben részesült volna, amelynek alapösszege a legnagyobb mértékben lépi túl az említett felső határt, ami olyan bírságokhoz vezetett volna, amelyek nem tükrözik az általuk elkövetett jogsértést, és nem rendelkeznek kellő elrettentő hatással.

33 A megtámadott határozat (15) preambulumbekezdésében a Bizottság kifejti, hogy először úgy igazította ki az érintett vállalkozások alapösszegeit, hogy a kartellel érintett termékek eladásainak a teljes forgalomhoz viszonyított értékét vette figyelembe (a továbbiakban: termék/forgalom arányszám). Márpedig az eredeti határozatban elvégzett kiigazítások is annak biztosítására irányultak, hogy a kiigazított bírságok mindig a jogsértés egészének súlyát tükrözzék, anélkül azonban, hogy torzítanák az érintett vállalkozások alapösszegeinek relatív súlyát, amely a kartellben való összehasonlítható részvételüknek felel meg. E módszertani elemek hatással voltak az egyes érintett vállalkozásokkal szemben alkalmazott egyedi csökkentésekre.

34 A megtámadott határozat (16) preambulumbekezdése értelmében az eredeti határozat figyelembe vette minden egyes érintett vállalkozás termék/forgalom arányszámát, amelyet a borítékok eladásainak a 2012. évi teljes világméretű forgalomhoz viszonyított teljes forgalmának arányszámaként számítottak ki. A magasabb termék/forgalom arányszámmal rendelkező vállalkozás jelentősebb termék/forgalom csökkentésben részesült, vagy legalábbis azzal azonos csökkentésben, amelyet az alacsonyabb termék/forgalom arányszámmal rendelkező vállalkozással szemben alkalmaztak. Az A. táblázatban bemutatott arányszámok azt mutatják, hogy minden vállalkozás esetében – a Hamelint kivéve – nagyon magas egyéni termék/forgalom arányszámok voltak. Márpedig a Hamelin a borítékgyártási eszközeinek értékesítését követően már nem értékesítette a kartellel érintett terméket 2012-ben, ami miatt a termék/forgalom arányszámát akként becsülték meg, hogy a 2012. évi forgalmát összehasonlították a kartellel érintett termékeknek a volt leányvállalata által teljesített eladásaival.

35 A megtámadott határozat (17) preambulumbekezdésében a Bizottság megjegyzi, hogy a GPV-vel szemben alkalmazott 98%-os csökkentésre a GPV forgalmának a 10%-os felső határ alá történő szállítása miatt volt szükség. Mivel a GPV volt a legmagasabb termék/forgalom arányszámmal

rendelkező vállalkozás, a többi vállalkozás kevésbé jelentős csökkentésben részesült, amelyet egyedileg határoztak meg, és amely a termék/forgalom arányszámukat, valamint az esetükben megállapított alapösszegek relatív súlyát egyaránt tükrözte.

36 A megtámadott határozat (18) preambulumbekezdésében a Bizottság kifejti, hogy az egyéni termék/forgalom arányszámokon alapuló egyszerű lineáris csökkentés indokolatlan eredményekhez vezetett volna, és torzította volna az alapösszegek relatív súlyát. Egy ilyen megközelítés értelmében például a Mayer-Kuvert kiigazított alapösszege (egy 76%-os termék/forgalom arányszámmal) magasabb lett volna a felperesek kiigazított alapösszegénél (egy 90%-os arányszámmal), miközben a kiigazítás előtt az utóbbiak alapösszege a Mayer-Kuvert alapösszegének több mint duplája volt. Az eredeti határozatban alkalmazott módszer célja tehát – méltányossági okokból – a kiigazított alapösszegek közötti egyensúly helyreállítása volt az egyéni csökkentések rögzítésével, amelyek nemcsak az érintett vállalkozások termék/forgalom arányszámait, hanem az azok egyéni részvételének összehasonlítható jellegét is tükrözték, ahogyan az a nem kiigazított alapösszegekből következik.

37 A megtámadott határozat (19) preambulumbekezdésében a Bizottság rámutat, hogy megállapította, hogy még ha a Hamelin egy jelentősen kisebb termék/forgalom arányszámmal is rendelkezett a többi vállalkozáshoz képest, a vele szemben előirányzott bírságot is szükséges volt csökkenteni annak figyelembevétele érdekében, hogy a kartellben betöltött szerepe hasonló volt az említett vállalkozások szerepéhez. A termék/forgalom arányszámát figyelembe véve a Hamelin alapösszegének csökkentése a legkevésbé jelentős azon csökkentésekhez képest, amelyekben az összes többi vállalkozás részesült.

38 A megtámadott határozat (20) preambulumbekezdéséből következik, hogy ha a Bizottság nem vette volna figyelembe e módszer második szakaszát, és a csökkentéseknél csak az érintett vállalkozások termék/forgalom arányszámát vette volna alapul, a Hamelin nem részesült volna csökkentésben, és az alapösszege megközelítőleg 1275%-kal lett volna magasabb a felperesek kiigazított alapösszegénél, miközben a Hamelin eladásainak értéke csak 30%-kal volt magasabb a felperesek eladásainak értékénél.

39 A megtámadott határozat (21) preambulumbekezdésében a Bizottság megállapítja, hogy a választott módszer és az alkalmazott csökkentés azzal az eredménnyel jár, hogy a Hamelinnel szemben kiszabott bírság alapösszege a kartellben való összehasonlítható részvételét, valamint a jogsértés súlyát és időtartamát tükrözi, és kellően elrettentő hatású.

40 A megtámadott határozat (22) preambulumbekezdésében bemutatott A. táblázat lényegében a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet (T-95/15, EU:T:2016:722) 50. pontjában foglalt táblázatnak felel meg, és ahhoz egy további oszlopot ad hozzá, amely az érintett vállalkozások termék/forgalom arányszámát mutatja be a 2012-es évre.

Vállalkozás	A 2007. évi [eladások értéke euróban]	Súlyossági együttható	Időtartam (évek)	Kiegészítő összeg	Alapösszeg euróban	Termék/forgalom arányszám	Kiigazítás/csökkentés	Kiigazított alapösszeg
[…] GPV	125 086 629	15%	4,5	15%	103 196 000	93%	0,98	2 063 920
[Printeos]	143 316 000	15%	4,5	15%	118 235 000	90%	0,90	11 823 500
Bong	140 000 000	15%	4,5	15%	115 500 000	80%	0,88	13 860 000
Mayer-Kuvert	70 023 181	15%	4,5	15%	57 769 000	76%	0,88	6 932 280
Hamelin	185 521 000	15%	4,416	15%	150 717 000	17%	0,85	22 607 550

41 A megtámadott határozat (23) preambulumbekezdése szerint a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet (T-95/15, EU:T:2016:722) nem érinti a bírságok meghatározásának az eredeti határozatban követett módjának egyéb szakaszait, ezért azok nincsenek újból kifejtve a megtámadott határozatban. Mindazonáltal a Bizottság – a felpereseknek a 2017. április 17-i levelükben foglalt azon kérelmére tekintettel, hogy vegyék figyelembe a CNC által kiszabott bírságot – jelzi, hogy arra az említett határozat (46)–(55) preambulumbekezdésében ad választ.

42 Negyedszer, a megtámadott határozat (46)–(55) preambulumbekezdésében ily módon ki vannak fejtve azok az okok, amelyek miatt a Bizottság elutasítja az említett kérelmet, emlékeztetve arra, hogy az eredeti határozat elfogadásához vezető eljárás során már tudatta a felperesekkel azt, hogy nem tartja sem szükségesnek, sem pedig célszerűnek figyelembe venni a CNC által kiszabott bírságot. E tekintetben a Bizottság többek között a saját határozathozatali gyakorlatát (az EGK-Szerződés 85. cikke szerinti eljárásban [IV/31.553. sz. „hegesztettdrótháló”-ügy] 1989. augusztus 2-án hozott 89/515/EGK bizottsági határozat [HL 1989. L 260, 1. o.]), valamint az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítéletet (14/68, EU:C:1969:4) veszi alapul.

43 Ötödször, a megtámadott határozat (58) preambulumbekezdésében – a bírságok alapösszegeinek az iránymutatás 37. pontja alapján történő kiigazítását illetően – a Bizottság elutasítja a felpereseknek a 2017. április 17-i levelükben kifejtett azon érvét, hogy egyrészt az alapösszegek csökkentései hátrányosan megkülönböztetők voltak rájuk nézve, másrészt pedig, hogy nekik egy 95,3671%-os csökkentésben kellett volna részesülniük annak érdekében, hogy az megfelelően tükrözze a termék/forgalom arányszámukat.

44 A megtámadott határozat (59) preambulumbekezdésében, a felperesek azon érvére válaszul, hogy egyértelmű eltérések vannak a teljes forgalom 10%-ában meghatározott felső határhoz képest, a Bizottság lényegében rámutat, hogy a csökkentések célja nem az volt, hogy egy olyan szinten rögzítsék őket, amely biztosítja, hogy a kiigazított alapösszegek és a teljes forgalom közötti arány ugyanaz legyen az összes érintett vállalkozásnál. A Bizottság szerint az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az, hogy egy vállalkozással szemben a bírságok alapösszegeire vonatkozó számítási módszer alkalmazásának köszönhetően olyan bírságot szabnak ki, amely a teljes forgalmán belül jelentősebb százalékot képvisel az egyes más vállalkozásokkal szemben kiszabott bírságok által képviselt százalékokhoz képest, nem ellentétes az egyenlő bánásmód és az arányosság elvével.

II. Az eljárás és a felek kérelmei

45 A Törvényszék Hivatalához 2017. július 27-én benyújtott keresetlevelükkel a felperesek előterjesztették a jelen keresetet.

46 A Törvényszék harmadik tanácsának javaslatára a Törvényszék az eljárási szabályzatának 28. cikke alapján úgy határozott, hogy kibővített tanács elé utalja az ügyet.

47 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (kibővített harmadik tanács) úgy határozott, hogy megnyitja az eljárás szóbeli szakaszát, és az eljárási szabályzat 89. cikke szerinti pervezető intézkedések keretében írásbeli kérdést intézett a Bizottsághoz a GPV termék/forgalom arányszámának meghatározásával kapcsolatban. A Bizottság a megadott határidőn belül válaszolt erre a kérdésre.

48 A Törvényszék a 2019. április 3-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előterjesztéseit és az általa feltett szóbeli kérdésekre adott válaszaikat.

49 A felperesek azt kérik, hogy a Törvényszék:

– semmisítse meg a megtámadott határozatot;

– másodlagosan, csökkentse a megtámadott határozat 1. cikkében kiszabott bírság összegét azáltal, hogy egyrészt a bírság alapösszegét 95,3671%-os mértékben csökkenti az iránymutatás 37. pontja alapján, másrészt pedig a bírságösszeg további csökkentését alkalmazza az engedékenységi közlemény és a vitarendezésről szóló közlemény alapján történő csökkentéseket követően, legalább 33% mértékben;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

50 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet mint megalapozatlant;

– a felpereseket kötelezze a költségek viselésére.

III. A jogkérdésről

A. A jogbiztonság, a bizalomvédelem és a ne bis in idem elvének megsértésére alapított első jogalapról

51 A felperesek vitatják az eredeti határozatnak a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélettel (T-95/15, EU:T:2016:722) történő részbeni megsemmisítésének eljárásjogi jellegét a 2002. október 15-i Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság ítélet (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P à C-252/99 P és C-254/99 P, EU:C:2002:582), illetve a 2012. június 27-i Bolloré kontra Bizottság ítélet (T-372/10, EU:T:2012:325) alapjául szolgáló ügyekben fennálló helyzetek alapján. Az e határozattal kapcsolatos jogszerűtlenségek olyan súlyúak, hogy azok lényegesnek minősíthetők. Ezenkívül, az eredeti határozat indokolásának hiánya olyan súlyos, hogy az nem tekinthető egyszerű formai hibának. Ahogyan az a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet (T-95/15, EU:T:2016:722) 53–55. pontjaiból következik, a T-95/15. sz. ügyben tartott tárgyaláson a Törvényszék kénytelen volt emlékeztetni azon kötelezettségére, hogy hivatalból köteles vizsgálni az indokolás elégséges jellegét, amit a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítettek is. Egyebekben az

indokolási kötelezettséget a Charta 41. cikke (2) bekezdésének c) pontjában biztosított alapvető jog szintjére emelték, vagyis a Charta hatálybalépése óta az indokolás hiányát egyszerű formai hibának minősítő korábbi ítélkezési gyakorlat meghaladottá vált.

52 A felperesek szerint az eredeti határozattal kapcsolatban egy másik anyagi jogi hiba is megállapítható, azaz a T-95/15. sz. ügyben előterjesztett válaszban hivatkozott hatáskörrel való visszaélés, mivel a Bizottság tudatosan adott elő pontatlan tényeket a bírságok alapösszegével kapcsolatos kiigazítások igazolása érdekében. Miközben ugyanis az eredeti határozat (92) preambulumbekezdésében az állt, hogy „valamennyi fél – eltérő, de jelentős mértékben – érdekelt volt a borítékok ágazatában", a megtámadott határozat (16) preambulumbekezdése elismerte, hogy a Hamelin nem egy „egytermékes" vállalkozás. Mindazonáltal a megtámadott határozat (22) preambulumbekezdésében bemutatott A. táblázatban egy 17%-os „egytermékes" arányszámot tüntettek fel a Hamelinnél – amely az eredeti határozat elfogadásakor valójában 0% volt –, azzal az indokkal, hogy a borítékgyártási eszközeinek 2010-ben történő értékesítése miatt semmilyen, kartellel érintett terméket nem adott el 2012-ben, azaz az „egytermékes" arányszám meghatározása szempontjából releváns évben. Ezt a hatáskörrel való visszaélést megerősíti többek között a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet (T-95/15, EU:T:2016:722) 54. pontja, amely elismeri, hogy az eredeti határozatban bemutatott indokolás ellentmond a valóságnak.

53 Az eredeti határozattal kapcsolatos ezen érdemi jogszerűtlenségek – amelyeket nem lehet kijavítani – súlya megakadályozza azt, hogy a Bizottság újból kiszabja az említett határozatban már kiszabott szankciót. E megközelítés ellentétes lenne az eredeti határozat – amelynek a jogsértés fennállására vonatkozó következtetését nem vitatták – végleges jellegével, és sértené a Charta 50. cikke szerinti *ne bis in idem* elvét, ahogyan az a versenyjogi eljárásokra alkalmazandó. A megtámadott határozat ugyanis az eredeti határozatot kiegészíti anélkül, hogy azt felváltaná, amely utóbbi határozat a meg nem támadott részében véglegessé válik. Ezzel a végleges jelleggel ellentétben áll az olyan új határozat elfogadása, amely egy meg nem semmisített, hatályos és végleges határozatot jogalap nélkül felvált, módosít vagy kiegészít.

54 A megtámadott határozat ellentétes továbbá a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvével. Ellentétben – többek között – a 2002. október 15-i Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság ítélet (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P és C-254/99 P, EU:C:2002:582) alapjául szolgáló ügyben fennálló azon helyzettel, amelyben az első határozat teljes megsemmisítés tárgyát képezte, a 2016. december 13-i Printeos és társai ítélet (T-95/15, EU:T:2016:722) az eredeti határozat 2. cikke (1) bekezdése e) pontjának megsemmisítésére korlátozódik, így az a többi részében véglegessé vált. Márpedig, mivel az 1/2003 rendeletben nincs e tekintetben releváns olyan jogalap, mint a 9. cikkének (2) bekezdése, amely a jelen ügyben nem alkalmazandó, egy végleges határozat módosítása sérti a fent említett általános elveket. Az sem tűnik ki egyértelműen a megtámadott határozatból, hogy az egy tulajdonképpeni „módosításról" szól-e – ahogyan az a címében szerepel –, vagy egy „újbóli elfogadásról" (a (7) preambulumbekezdés), vagy pedig egy „felváltásról" (a rendelkező rész 1. cikke), még akkor is, ha az új indokolás inkább az eredeti határozatot kiegészíteni hivatott, nem pedig a korábbi indokolást helyettesíteni. Mindenesetre – jogalap hiányában – nem lehet módosítani az eredeti és végleges határozatot azzal, hogy ahhoz a megtámadott határozatban „további információkat" fűznek hozzá. A felperesek kifejtik, hogy a 2002. október 15-i Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság ítélet (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P és C-254/99 P, EU:C:2002:582) nem ismeri el „a Bizottság számára fennálló azon lehetőséget, hogy részletesebben indokolja a bírságszámítást", vagy hogy egy anyagi jogi hibát „orvosoljon", hanem csak azt, hogy újraindíthatja az eljárást a megsemmisített határozat alaki vagy eljárási hibáinak kijavítása céljából, ami nem állapítható meg a jelen ügyben az elkövetett hatáskörrel való visszaélés súlyos jellegére tekintettel.

55 A Bizottság kéri az első jogalap megalapozatlanként történő elutasítását.

56 Először is rá kell mutatni, hogy ha a Törvényszék megsemmisíti az intézmények valamely aktusát, utóbbiak az EUMSZ 266. cikk alapján kötelesek megtenni a megsemmisítést kimondó ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy ezen intézményeknek ahhoz, hogy e kötelezettségnek eleget tegyenek, nemcsak a megsemmisítő ítélet rendelkező részét kell tiszteletben tartaniuk, hanem azokat az indokokat is, amelyek ahhoz vezettek, és amelyek annak szükséges megalapozását képezik abban az értelemben, hogy azok elengedhetetlenek a rendelkező részében megállapítottak pontos értelmének a meghatározásához. Ezen indokok ugyanis egyrészt azonosítják a jogellenesnek tekintett rendelkezést, és másrészt megvilágítják a rendelkező részben megállapított jogellenesség okait, és az érintett intézménynek a megsemmisített jogi aktus helyébe lépő új jogi aktus elfogadásakor ezeket az indokokat kell figyelembe vennie. Márpedig valamely uniós jogi aktus megsemmisítése nem érinti szükségszerűen annak előkészítő aktusait, és az a megsemmisítést kimondó ítélet érdemi vagy eljárási okaitól függetlenül nem is szükségszerűen jár együtt a megtámadott aktus elfogadása előtt lefolytatott teljes eljárás megsemmisítésével. Következésképpen, azon esetet kivéve, amikor a megállapított szabálytalanság a teljes eljárás semmisségéhez vezetett, az említett intézmények a korábbi megsemmisített vagy érvénytelenített jogi aktus helyébe lépő aktus elfogadásához újraindíthatják az eljárást abban a szakaszban, amelyben e szabálytalanságot elkövették, anélkül, hogy ahhoz, hogy a megsemmisített jogi aktust megalkotó intézmények az eljárást újraindítsák, szükséges lenne az, hogy ennek a lehetőségét az alkalmazandó szabályozás kifejezetten előírja (lásd ebben az értelemben: 2013. november 7-i Olaszország kontra Bizottság ítélet, C-587/12 P, EU:C:2013:721, 12. pont; 2016. január 28-i CM Eurologistik és GLS ítélet, C-283/14 és C-284/14, EU:C:2016:57, 48–52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

57 Ezek az elvek *mutatis mutandis* alkalmazandók a versenyjog területén, amikor az uniós bíróság egy határozatot valamely jogellenesség miatt anélkül semmisít meg, hogy ő maga foglalna állást a jogsértés megvalósulásáról és a szankcióról (lásd ebben a tekintetben: 2002. október 15-i Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság ítélet, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P és C-254/99 P, EU:C:2002:582, 72., 73. és 693. pont).

58 Másodszor, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság azt is megállapította, hogy egy, a jelen ügybelihez hasonló helyzetben, amikor a megtámadott határozat megsemmisítése olyan eljárási hibán alapul, mint az indokolás elégtelensége, és az uniós bíróság nem élt a korlátlan felülvizsgálati jogkörével annak érdekében, hogy a kiszabott bírságot megváltoztassa, a *ne bis in idem* elve nem akadályozza meg a Bizottságot abban, hogy a felperessel szemben bírságot kiszabó újabb határozatot fogadjon el. Ezen elv alkalmazása ugyanis azt feltételezi, hogy állást foglaltak a jogsértés megvalósulásával kapcsolatban, illetve hogy ellenőrizték az e jogsértéssel kapcsolatban végzett értékelés jogszerűségét. Ennek megfelelően a *ne bis in idem* elve kizárólag azt tiltja, hogy a jogsértés tényét érdemben ismét elbírálják, aminek a következménye az lenne, hogy vagy második szankciót alkalmaznának az első mellett abban az esetben, ha a felelősséget ismételten megállapítanák, vagy pedig először alkalmaznának szankciót abban az esetben, ha az első határozatban meg nem állapított felelősséget a második határozatban megállapítanák. Ellenben ez az elv önmagában nem zárja ki az eljárás újbóli megindítását ugyanazon versenyellenes magatartás tekintetében, amennyiben az első határozatot eljárási okokból semmisítették meg, a kifogásolt tényállásra vonatkozó érdemi döntés nélkül, mivel a megsemmisítést kimondó határozat ilyen körülmények között nem tekinthető „felmentésnek” a kifejezés büntetőjogi értelmében. Ilyen esetben az új határozattal kiszabott szankciók nem a megsemmisített határozatban kimondott szankciók mellé, hanem azok helyébe lépnek (lásd ebben az értelemben: 2002. október 15-i Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság ítélet, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P és C-254/99 P, EU:C:2002:582, 60–62. és 693–695. pont).

59 A Törvényszék úgy véli, hogy semmilyen indok nem igazol eltérő megközelítést egy bírságot kiszabó határozatnak az indokolás elégtelensége miatt történő megsemmisítése esetén kizárólag amiatt, hogy ezt a határozatot egy vitarendezési eljárás értelmében fogadták el. Egyebekben – a felperesek állításával ellentétben – az ítélkezési gyakorlatban kialakított, a jelen ítélet 56–58. pontjában felidézett elveket *mutatis mutandis* alkalmazni kell arra az esetre, ha egy ilyen határozatnak csak a részleges

megsemmisítésére kerül sor, ha ez a megsemmisítés csak a bírságot kiszabó részre vonatkozik – ahogyan a jelen ügyben az eredeti határozat 2. cikke (1) bekezdésének e) pontja –, és e határozat azon része, amely az érintett vállalkozásnak az elkövetett jogsértés miatti felelősségét véglegesen megállapítja, fennmarad. Egy ilyen esetben ugyanis még inkább kizárt a jogsértés tényének érdemben történő újbóli értékelése, amely azzal a következménnyel jár, hogy az említett vállalkozást újból szankcionálja. Ennélfogva a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvének megsértésére alapított kifogásokat már mint hatástalant el kell utasítani.

60 Meg kell tehát vizsgálni, hogy az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alapján, a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet (T-95/15, EU:T:2016:722) rendelkező részére – amely az eredeti határozatot részben megsemmisítette –, valamint az említett ítéletben az annak alátámasztása érdekében hivatkozott alapvető indokokra tekintettel a Bizottság jogosult volt-e arra, hogy a megtámadott határozat elfogadásával rendezze az indokolással kapcsolatban megállapított és az így kihirdetett megsemmisítéssel szankcionált elégtelenséget, amely határozat indokolása módosult, illetve azt kiegészítették, és az a felperesekkel szemben ugyanazt a bírságot szabta ki, mint amelyet az eredeti határozat szabott ki velük szemben.

61 Ebben a tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet (T-95/15, EU:T:2016:722) rendelkező részének 1. pontjában a Törvényszék az eredeti határozat 2. cikke (1) bekezdése e) pontjának azzal az indokkal történő megsemmisítésére szorítkozott, hogy annak indokolása az EUMSZ 296. cikk második bekezdése alapján elégtelen (2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet, T-95/15, EU:T:2016:722, 57. és 58. pont).

62 E pontok szövege a következő:

„57. Az eddigi megfontolások összességére tekintettel tehát meg kell állapítani, hogy [az eredeti] határozatnak elégtelen az indokolása, az első jogalapnak pedig helyt kell adni annyiban, amennyiben az az EUMSZ 296. cikk második bekezdése szerinti indokolási kötelezettség megsértésén alapul.

58. Következésképpen [az eredeti] határozat 2. cikke (1) bekezdésének e) pontját meg kell semmisíteni, anélkül hogy határozni kellene a hatáskörrel való visszaélésre alapított kifogásról, továbbá a második és a harmadik jogalapról, valamint az utóbbi elfogadhatóságáról. Ezenkívül nem szükséges határozni a másodlagosan előterjesztett második kereseti kérelemről.”

63 A Bizottság állításának megfelelően ebből nem következik az, hogy a Törvényszék nem foglalt állást a T-95/15. sz. ügyben felhozott egyéb, az eredeti határozat megalapozottságát vitató jogalapokkal kapcsolatban, ideértve a hatáskörrel való visszaélésre alapított, a felperesek által a válaszban hivatkozott jogalapot. Ily módon a felperesek nem állíthatják azt, hogy a megsemmisítés elrendelése lényeges hiba vagy akár a hatáskörrel való visszaélés megállapításán alapul, amely lényegében abban állt, hogy a Bizottságnak felrótták, hogy az igazsággal vagy a valósággal ellentétes indokokat mutatott be.

64 A megsemmisítés említett elrendelésének következményeit illetően emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 264. cikkel összhangban ennek elrendelése csak azzal a hatással járt, hogy a „megtámadott jogi aktust” – azaz az eredeti határozat 2. cikke (1) bekezdésének e) pontját – „semmisnek nyilvánította” anélkül, hogy figyelembe vette volna a megállapított eljárási hiba „súlyosságát” vagy a megsértett eljárási szabály jogi jellegét. E tekintetben pontosítani szükséges, hogy számos eljárásjogi biztosíték – az EUMSZ 263. cikk második bekezdése értelmében vett lényeges eljárási szabályként, amelynek megsértése hivatalból vizsgálható, és amely a megtámadott jogi aktus megsemmisítését eredményezheti – magasabb szintű szabálynak minősül, mint például a Charta 41. cikke (2) bekezdése a) pontjának értelmében vett védelemhez való jog. Ugyanez a helyzet a Charta 41. cikke (2) bekezdésének c) pontja és az EUMSZ 296. cikk második bekezdése szerinti indokolási kötelezettség megsértésével, amelyen az eredeti határozat 2. cikke (1) bekezdése e) pontjának megsemmisítése alapul.

65 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy az eredeti határozat részleges megsemmisítése, amelyet a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet (T-95/15, EU:T:2016:722) rendelt el, kizárólag eljárási tartalmú volt a fenti 56. és 58. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében, amennyiben az a Bizottságnak azt rótta fel, hogy a bírságok kiszámításának módjával kapcsolatban elégtelen indokolást mutatott be, és nem tette lehetővé a felperesek számára, hogy azt érdemben vitassák, és azt sem, hogy a Törvényszék el tudja végezni a jogszerűség érdemi felülvizsgálatát, különösen az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartását illetően (2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet, T-95/15, EU:T:2016:722, 49. és 55. pont).

66 Kétségtelen, hogy a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélet (T-95/15, EU:T:2016:722) 55. pontjában a Törvényszék arra is rámutatott, hogy „[az eredeti] határozat (92) preambulumbekezdésében kifejtett tömör indokolás azt a téves benyomást kelthette, hogy az alapösszegek érintett vállalkozások javára történő horizontális kiigazításának az volt a fő oka, hogy e vállalkozások legalábbis hasonló, a kereskedelmi tevékenységük »egytermékes« jellegével összefüggő helyzetekben voltak”, a „Hamelin esetében ugyanakkor nem ez volt a helyzet, mint azt a Bizottság az eljárás során elismerte”. Márpedig ezek a szavak főszabály szerint egy hiányos és érthetetlen indokolásra utalnak ebben a témában, ami a tipikus esetét jelenti az indokolás EUMSZ 296. cikk második bekezdése szerinti elégtelenségének. Ebből tehát nem lehet levonni azt a következtetést, hogy a Törvényszék úgy vélte, hogy a Bizottságnak szándékában állt a jogalanyokat vagy az uniós bíróságot megtéveszteni, vagy tudatosan az igazsággal, illetve a valósággal ellentétes tényeket bemutatni, és még kevésbé azt, hogy az eredeti határozat 2. cikke (1) bekezdése e) pontjának megsemmisítésével a Törvényszék felül kívánta bírálni ezt a megközelítést.

67 Ebből következik, hogy a Bizottság tiszteletben tartotta a fenti 56. és 58. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból eredő követelményeket azzal, hogy a megtámadott határozat (7) preambulumbekezdésben rámutatott, hogy az eredeti határozatnak az indokolás elégtelensége miatt történő részbeni megsemmisítése csak eljárásjogi tartalmú, vagyis az nem tekinthető a Charta 50. cikke értelmében vett felmentésnek, és ennélfogva a Bizottságnak joga volt a közigazgatási eljárást megismételni onnantól, hogy a jogellenesség bekövetkezett, azaz főszabály szerint az eredeti határozat elfogadásától.

68 Végül el kell utasítani azon többi kifogást is, amelyekre a felperesek a jelen jogalap alátámasztása érdekében hivatkoztak. Először is – ellentétben azzal, amire a felperesek hivatkoznak –, amíg a Bizottság tiszteletben tartja a fenti 56–59. pontban hivatkozott előírásokat – ami a jelen ügyben megállapítható –, a megtámadott határozatban a megközelítésének bemutatása érdekében használt kifejezések – azaz a „módosít”, az „újból elfogad” (a (7) preambulumbekezdés) vagy a „felvált” kifejezések [a rendelkező rész 1. cikke, amely felváltja az eredeti határozat 2. cikke (1) bekezdésének e) pontját] – nem meghatározóak. Másodszor, mivel a fenti 56. és 58. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat az EUMSZ 266. cikk első bekezdése hatályának értelmezésén alapul, a felperesek nem hivatkozhatnak megalapozottan arra, hogy e tekintetben az 1/2003 rendeletben hiányzik a releváns jogalap (analógia útján lásd: 2016. január 28-i CM Eurologistik és GLS ítélet, C-283/14 és C-284/14, EU:C:2016:57, 52. pont). Harmadszor, nem hivatkozhatnak érvényesen arra sem, hogy az eredeti határozat végleges jellegével ellentétes egy olyan új határozat elfogadása, amely az eredeti határozatot annak megsemmisített részében felváltja, módosítja vagy kiegészíti, mivel ez a fenti 58. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot megfosztaná a lényegétől. Ellenkezőleg, mivel a felperesek nem vitatták az eredeti határozat azon részét, amely az ő felelősségüket a szóban forgó jogsértésért megállapította, és ennélfogva a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítéletben (T-95/15, EU:T:2016:722) a Törvényszéket nem hívták fel arra, hogy ezzel kapcsolatban foglaljon állást, csak ez a rész vált véglegessé (lásd ebben az értelemben: 2017. november 14-i British Airways kontra Bizottság ítélet, C-122/16 P, EU:C:2017:861, 80–85. pont), és a *ne bis in idem* elve – amely csak a jogsértés tényének érdemben, többek között egy második szankció kiszabása céljából történő újbóli értékelését tiltja – a jelen ügyben szükségszerűen nem alkalmazandó (lásd a fenti 59. pontot).

69 Következésképpen a jelen jogalapot mint megalapozatlant teljes egészében el kell utasítani.

B. Az egyenlő bánásmód elvének a bírság összegének meghatározása során történő megsértésére alapított második jogalapról

1. A felek fő érveinek összefoglalása

70 A jelen jogalappal a felperesek arra hivatkoznak, hogy a velük szemben kiszabott bírság alapösszegének meghatározása keretében az ő hátrányukra megsértették az egyenlő bámásmód elvét többek között azzal, hogy a Bizottság az iránymutatás 37. pontja alapján eltérő mértékű csökkentéseket alkalmazott. Amennyiben a csökkentés esetében alkalmazott mértékek az érintett vállalkozások „egytermékes" jellegén alapulnak, a felperesek emlékeztetnek arra, hogy ők az egyetlen vállalkozás, amelynél ez a mérték (90%) pontosan egybeesik az „egytermékes" hányadával (90%), miközben e mértékek magasabbak az összes többi vállalkozás „egytermékes" hányadainál. Ily módon a Bong – amelynél az „egytermékes" hányad 80% – esetében 88%-os csökkentést alkalmaztak. Mindazonáltal, ha a felperesek esetében ugyanazt a „növelési kulcsot" alkalmazták volna, 99%-os mértékű csökkentésben részesültek volna, mivel az „egytermékes" hányaduk tíz ponttal magasabb volt a Bongénál.

71 Először is a felperesek arra hivatkoznak, hogy ez a megközelítés velük szemben hátrányosan megkülönböztető jellegű volt azon százalékra tekintettel, amelyet a teljes forgalmuk alapján kiigazított alapösszegük képvisel a Bong és a Hamelin helyzetéhez képest. A felperesekkel szemben kiszabott bírság – az engedékenységi közlemény, a vitarendezési eljárás és a fizetési képesség alapján alkalmazott csökkentések előtt – a teljes forgalmuk 9,7%-ának felel meg, miközben a Bonggal és a Hamelinnel szemben kiszabott bírságok összege – az alapösszegek „kiigazítása" után – a teljes forgalmukon belül csak 4,7%-ot, illetve 4,5%-ot képviselt. Ez az eredmény – amely egyenlőtlen az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében foglalt, a teljes forgalom 10%-ában meghatározott felső határhoz viszonyított eltérést illetően – nem az iránymutatásban előírt, az elkövetett jogsértés „súlyosságához és időtartamához képest indokolt" bírság kiszabását célzó számítási módszer alkalmazásának, hanem annak köszönhető, hogy a Bizottság eltért attól azáltal, hogy a bírságok alapösszegét kivételes jelleggel, az iránymutatás 37. pontja alapján fennálló mérlegelési jogkörének gyakorlása során a 10%-os felső határhoz képest kiigazította a későbbiekben bekövetkező bárminemű csökkentés előtt.

72 A felperesek szerint az a kiigazítás, amely az alapösszegeknek a vállalkozások között egyenlőtlen módon történő csökkentéséből áll – 11,8 millió euró a felperesek esetében, 13,8 millió euró a Bong esetében és 22,6 millió euró a Hamelin esetében – velük szemben hátrányosan megkülönböztető bánásmódhoz vezet, mivel az ebből eredő összegek – a felperesek esetében 121 millió euró, a Bong esetében 296 millió euró, a Hamelin esetében pedig 501 millió euró – az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdése által előírtakkal ellentétben nem függnek össze a méretükkel és a teljes forgalmuk alapján meghatározott gazdasági teljesítményükkel. A felperesekkel szemben kiszabott bírság közel van a 10%-os felső határukhoz, miközben a Bonggal és a Hamelinnel szemben kiszabott bírságok nem érik el a felső határuk felét. Márpedig kiigazítás hiányában ezek a bírságok mind elérték volna ezt a felső határt, amely a felperesek esetében 12,1 millió euró, a Bong esetében 29,6 millió euró, a Hamelin esetében pedig 50,1 millió euró. Ily módon annak a bírságnak, amelyet a felperesekkel szemben a kiigazítást követően szabtak ki, sokkal kisebbnek kellett volna lennie, mint amelyet a Bonggal és a Hamelinnel szemben szabtak ki, amelyek forgalma kétszer, illetve négyszer magasabb volt a felperesek forgalmához képest.

73 A felperesek vitatják, hogy „nagyvonalú csökkentésben részesültek" volna, mivel a 10%-os felső határ alkalmazásából eredő bírságukat csak 0,3%-kal csökkentették (9,7%-ra) azon sokkal jelentősebb csökkentésekhez képest, amelyekben a Bong és a Hamelin részesült, miközben a jogsértés súlya és időtartama egyébként azonos volt. Ezenkívül, a 10%-os felső határ szabályszerű alkalmazása nem eredményezte volna azt, hogy a felperesekkel szemben végül „jelentősen" magasabb végső bírságot szabnak ki, mivel az csak 140 000 euró összeggel emelkedett volna, ami teljes mértékben elhanyagolható a Bonggal és a Hamelinnel szemben alkalmazott, az alapösszegük kiigazításának köszönhető csökkentésekhez képest. A jelen ügyben az eltérő bánásmódok pont hogy nem a 10%-os

felső határnak az ítélkezési gyakorlat értelmében vett „kiegyenlítő határértékként” történő alkalmazásából erednek, hanem abból, hogy az alapösszegeket az iránymutatás 37. pontja alapján kivételesen kiigazították, ami eltért az abban előírt számítási módszertől. Ezenkívül, a 10%-os felső határ egy, az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében „jogszabály által megállapított” kritériumnak minősül, ugyanúgy, mint a jogsértés súlyával és időtartamával kapcsolatos, az ugyanezen rendelet 23. cikkének (3) bekezdése értelmében vett kritériumok.

74 A felperesek azt állítják, hogy ez az egyenlőtlen bánásmód objektíve nem igazolható. A 2011. június 16-i Putters International kontra Bizottság ítéletében (T-211/08, EU:T:2011:289, 80. pont) a Törvényszék maga is elismerte, hogy az iránymutatásban foglalt módszerben benne rejlett az, hogy az enyhítő körülmények a magas „egytermékes” hányaddal rendelkező vállalkozások esetében nem fejtik ki a hatásukat, és nem igazította ki a bírságokat. Márpedig, ha a jelen ügyben a Bizottság mellőzni tudta ezt a módszert azzal a kinyilvánított céllal, hogy a Mayer-Kuvert számára elismert enyhítő körülményeknek legyen hatásuk a vele szemben kiszabott bírságra, ez a megközelítés objektíve nem igazolható, amennyiben az a felperesek hátrányos megkülönböztetését eredményezte a Bonggal és a Hamelinnel szemben, mivel a három vállalkozás közötti egyetlen megkülönböztető elem azok teljes forgalma volt. Az alapösszegek kivételes „kiigazításának” hiányában minden bírság elérte volna a 10%-os felső határt az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében foglalt célnak megfelelően, lehetővé téve, „hogy a bírságok eltérjenek a szankcionált vállalkozások mérete és gazdasági teljesítménye alapján, amely folytán minél jelentősebb a forgalom, annál magasabb lehet a bírság”.

75 A felperesek szerint az egyrészről a felperesek (90%), másrészről pedig a Bong (80%) és a Hamelin (17%) „egytermékes” hányadai közötti különbség objektíve nem tudja igazolni azt, hogy a felperesekkel szemben kiszabott bírság közel van a teljes forgalma 10%-ában meghatározott felső határhoz, miközben a Bonggal és a Hamelinnel szemben kiszabott bírságok a felső határaiknak még a felét sem érik el. Nagyobb mértékű hátrányos megkülönböztetésben részesülnek a Hamelinhez képest, amelynek tevékenysége nem is „egytermékes” jellegű. 2012-ben ugyanis a Hamelin semmilyen, kartellel érintett terméket nem adott el, amely folytán az „egytermékes” hányada 0% volt, nem pedig 17%. Az egyenlőtlen bánásmód egyrészt a felperesek (118 235 000 euró), másrészt pedig a Bong és a Hamelin nem kiigazított alapösszegeinek súlyával (115 500 000 és 150 717 000 euró) sem igazolható. Ellenben a felperesek kiigazított alapösszege majdnem eléri a teljes forgalmuk 10%-ában meghatározott felső határt (9,7%), eltérően a Bongtól és a Hamelintől, amelyek nem kiigazított alapösszegei még a felső határuk felét sem érik el (4,7% és 4,5%).

76 A felperesek vitatják a Bizottság azon érvét, hogy a csökkentés velük szemben alkalmazott mértéke a lehető legkisebb, amely lehetővé teszi az alapösszegnek a 10%-os felső határ alá történő csökkentését. A Bonggal szemben ugyanis 88%-os mértékű csökkentést alkalmaztak, holott egy 75%-os mérték elegendő lett volna ahhoz, hogy az alapösszegét (115 500 000 eurót) e felső határ (29 631 227 euró) alá csökkentsék. Hasonlóképpen, ugyanezen táblázatok alapján a Hamelinnel szemben egy 85%-os mértékű csökkentést alkalmaztak, holott egy 67%-os mérték elegendő lett volna ahhoz, hogy az alapösszegét (150 717 000 euró) a felső határ (50 170 600 euró) alá csökkentsék. A felperesek úgy vélik, hogy a Bizottság azon kötelezettsége, hogy a bírságukat egy magasabb, az „egytermékes” hányaduk és a többi vállalkozások az „egytermékes” hányada közötti különbséggel arányos mérték alkalmazásával csökkentsék, közvetlenül az egyenlő bánásmód általános elvéből következik. Ők voltak ugyanis az egyetlen olyan szankcionált vállalkozás, amelynél a csökkentés mértékét (90%) nem növelték az „egytermékes” hányadukhoz (90%) képest, miközben a csökkentésnek a Bonggal (88%) és a GPV-vel (98%) szemben alkalmazott mértéke magasabb volt a valódi „egytermékes” hányaduknál (80% és 93%). A Hamelin esetében a csökkentés mértékét még 85%-ra is vitték volna, miközben az „egytermékes” hányada 0% volt, mivel semmi nem indokolja a Bongnak 2010-ben átengedett korábbi leányvállalata 17%-os hányadának a figyelembevételét. Ily módon e hátrányos megkülönböztetés enyhítése érdekében a csökkentés azon mértékének, amelyet a felperesekkel szemben az iránymutatás 37. pontja alapján alkalmazni kellett volna, 95,367%-osnak, nem pedig 90%-osnak kellene lennie, amennyiben az az alapösszegükre vonatkozik, a 2013. évi teljes forgalmának 4,5%-ra történő kiigazítását követően.

77 Másodszor, másodlagos jelleggel a felperesek azt is előadják, hogy ők hátrányos megkülönböztetésben részesültek a kiigazított alapösszegeik tekintetében. A megtámadott határozat nagy jelentőséget tulajdonít a nem kiigazított alapösszegek „relatív súlyának” mint az iránymutatás 37. pontja alapján az egyes vállalkozásokkal szemben alkalmazott csökkentés mértékét meghatározó szempontnak. Márpedig, figyelembe véve a nem kiigazított alapösszegeket, a felperesek a GPV tekintetében is hátrányos megkülönböztetésben részesültek. Utóbbi 98%-os mértékű csökkentésben részesült a felperesekkel szemben alkalmazott 90%-os mértékű csökkentéstől eltérően, amely folytán annak kiigazított alapösszege a nem kiigazított alapösszegén belül csak 2%-ot képviselt. Ellenben a felperesek kiigazított alapösszege a nem kiigazított alapösszegükön belül 10%-ot képviselt, amely ötször nagyobb a GPV esetéhez képest.

78 Ez az egyenlőtlen bánásmód objektíve nem igazolható. A felperesek és a GPV „egytermékes” hányadai közötti különbség e tekintetben nem kellően jelentős, mivel a GPV „egytermékes” hányada (93%) csak három százalékponttal volt magasabb a felperesekénél (90%). Figyelembe véve a csökkentésnek a GPV-vel szemben alkalmazott 98%-os mértékét, a felperesekkel szemben 94,84%-os mértékű csökkentést kellett volna alkalmazni azáltal, hogy a kiigazított alapösszegüket 6 100 926 euróra szállítják le a 11 823 500 euróra történő csökkentés helyett. Ez a megközelítés alkalmazandó a nem kiigazított alapösszegek relatív súlya tekintetében is, mivel a felperesek nem kiigazított alapösszege csak 14,5%-kal volt magasabb a GPV-éhez képest (118 235 000 euró a 103 196 000 euróval szemben), azonban a kiigazított alapösszegük 472,8%-kal magasabb volt a GPV-éhez képest (11 823 500 euró a 2 063 920 euróval szemben). Márpedig a felperesekkel szemben egy 94,84%-os mértékű csökkentés alkalmazása ahhoz vezetett volna, hogy a kiigazított alapösszegük a nem kiigazított alapösszegük 5,16%-át éri el, szemben a GPV-nél fennálló 2%-kal. A Bizottság – azáltal, hogy azt állította, hogy a GPV kiigazított alapösszege a felperesek kiigazított alapösszege 17,45%-ának felel meg – egyébként maga ismeri el, hogy a felperesekkel és a GPV-vel szemben kiszabott bírságok közötti egyensúlyt nem tartották fenn.

79 A Bizottság a jelen jogalap teljes egészében történő elutasítását kéri.

80 A Bizottság vitatja, hogy a teljes forgalom 10%-ában meghatározott felső határ az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdése értelmében a bírságok fokozatosságának kritériuma lenne. Egy külső korlátról, egy jogszabály által meghatározott felső határról van szó, amelyet a szankció az alkalmazott számítási módszertől függetlenül nem léphet túl annak elkerülése céljából, hogy aránytalan és túlzott mértékű bírságokat szabjanak ki, amelyet az érintett vállalkozás nem képes kifizetni. Ezt a célt azzal együtt kell értelmezni, hogy biztosítani szükséges azt, hogy a bírságnak kellően elrettentő jellege legyen. Ebből a célból a 10%-os felső határt az érintett vállalkozásnak a – bírság kiszabása előtti üzleti évben elért teljes forgalma alapján alakuló – mérete és gazdasági teljesítménye alapján kell kiszámítani. Ezenkívül, az ekként számszerűsített felső határ érdeme, hogy az a jogbiztonság és a büntetések törvényességének elvével összhangban kiszámítható. Ez a kiszámíthatóság megerősítetté válik a vitarendezési eljárásban, amelynek keretében az érintett vállalkozásnak bizonyítania kell a vele szemben kiszabható bírság maximális összegét. Ily módon a jogsértés súlyosságával és időtartamával kapcsolatban az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében előírt kritériumoktól eltérően – amelyek alkalmazása tekintetében a Bizottság széles mérlegelési mozgástérrel rendelkezik – a 10%-os felső határ nem a bírságok kiszámítása tekintetében irányadó szempontnak minősül, hanem egy attól eltérő és önálló célkitűzést követ. Nincs szó olyan maximális bírságról sem, amely csak a legsúlyosabb jogsértések esetén szabható ki, hanem egy kiegyenlítő határértékről, amelynek alkalmazása azzal az egyedüli következménnyel jár, hogy a lenagyobb megengedett szintre csökkenti a bírságnak kizárólag a jogsértés súlyára és időtartamára vonatkozó szempontok alapján kiszámított összegét.

81 Ezenkívül, a Bizottság vitatja az egyenlő bánásmód elvének a jelen ügyben történő megsértését. Mivel a teljes forgalom 10%-ában meghatározott felső határ egy kiegyenlítő határérték, nem pedig a bírságok fokozatosságára vonatkozó kritérium, pusztán az, hogy a valamely vállalkozással szemben kiszabott bírság közel van ehhez a felső határhoz – a kartell egyéb résztvevőitől eltérően –, nem jelentheti az

említett elv megsértését. A bírságok között a teljes forgalom aránya tekintetében fennálló különbségek továbbá „benne rejlenek” az iránymutatás 13. pontjában előírt számítási módszerben, amely nem az érintett vállalkozások teljes forgalmán alapul. Ennélfogva nem relevánsak azok az összehasonlítások, amelyek a bírságoknak a teljes forgalmon belül képviselt arányán vagy az említett arányok és a 10%-os felső határ közötti eltéréseken alapulnak, és azok nem alkalmasak a felperesek közötti egyenlőtlen bánásmód alátámasztására. Az egyenlő bánásmód elvének való megfelelés érdekében ugyanis a Bizottság nem köteles meggyőződni arról, hogy az ugyanazon jogsértés tekintetében érintett vállalkozásokkal szemben kiszabott bírságok végső összege e vállalkozások között azok teljes forgalma tekintetében különbségtételhez vezet. Amennyiben a Bizottság az elkövetett jogsértés súlyához és időtartamához képest indokolt bírságokat szab ki mindegyikükkel szemben, nem lehet neki felróni azt, hogy e vállalkozások közül néhány számára a bírság összege a teljes forgalomhoz viszonyítva magasabb a többi vállalkozáshoz képest. Még kevésbé lehet megállapítani azt, hogy egyenlőtlen bánásmód áll fenn a bírságok közbenső összegeinek és az egyes vállalkozások 10%-os felső határa közötti viszony összehasonlítása alapján.

82 A Bizottság kifejti, hogy az egyenlő bánásmód elvére korlátozások vonatkoznak, amelyek abból erednek, hogy ezt az elvet más általános jogelvekkel – mint például a jogszerűség elve, a büntetés egyéniesítésének elve vagy annak követelménye, hogy a bírság kellő elrettentő hatással rendelkezzen – együtt kell alkalmazni. Ily módon valamely vállalkozás a saját maga javára nem hivatkozhat egy másik vállalkozással szemben kiszabott bírság összegének meghatározása során elkövetett hibára annak érdekében, hogy csökkentsék a vele szemben kiszabott bírság összegét. Még ha fel is tételezzük, hogy a Bizottság hibát követett el a Bonggal, a Hamelinnel vagy a GPV-vel szemben kiszabott bírságok összegének meghatározása során, és hogy e bírságoknak magasabbnak kellett volna lenniük, ez a hiba nem igazolja a felperesekkel szemben kiszabott bírság további csökkentését. A jelen ügyben a Bizottság ugyanazt a bírságszámítási módszert alkalmazta valamennyi vállalkozással szemben, és az egyedüli különbség a csökkentésnek az egyes vállalkozásokkal szemben alkalmazott, enyhe mértékben különböző mértéke volt. Márpedig ezek az eltérések objektív okokon alapulnak, amelyek az egyes vállalkozások helyzetével, valamint annak szükségességével függnek össze, hogy ügyelni kell arra, hogy a bírságok kellően elrettentő jellegűek legyenek, ami tehát a különbségtétel során egy objektíve igazolt tényező. Az egyenlő bánásmód elvével az sem ellentétes, hogy a csökkentések mértékeit oly módon alkalmazzák, hogy fenntartják a kapcsolatot a különböző bírságok nem kiigazított alapösszegei között.

83 A Bizottság vitatja, hogy megsértette volna az egyenlő bánásmód elvét a felperesekkel szemben azáltal, hogy a bírságok alapösszegeit kiigazította, és eltért az iránymutatásban előírt módszertől. Emlékeztet arra, hogy a felperesek maguk kérték ezt a kivételes kiigazítást a vitarendezési eljárás során, és hogy ők egy nagyvonalú, 90%-os mértékű csökkentésben részesültek, amely megfelel az „egytermékes” hányaduknak, és amely a bírságukat az általuk elkövetett jogsértés súlyához és időtartamához igazította. A Bizottság szerint, ha ő a 10%-os felső határt alkalmazta volna, ez a bírság jelentősen magasabb lett volna, azaz a 2013. évi teljes forgalom alapján 12 173 000 euró, a 2015. évi teljes forgalom alapján 13 166 700 euró, a 2016. évi teljes forgalom alapján pedig 16 282 000 euró. Ellenben a felperesek által kért számítási módszer nem eredményezte volna a bírságoknak az egyes vállalkozások által elkövetett jogsértések súlyával és időtartamával való jobb összehangolását, hanem ez az eredmény azzal a veszéllyel járt volna, hogy azt csak a 10%-os felső határ alapján határozzák meg. Egyebekben, a Mayer-Kuvert kisebb részvétele semmilyen hatással nem járt volna, és a bírságösszegek mindenesetre eltérőek lettek volna. Nem róható fel tehát a Bizottságnak az, hogy a felperesekkel szemben olyan bírságot szabott ki, amely nem alapul sem az általuk elkövetett jogsértés súlyán, sem pedig annak időtartamán.

84 A jelen jogalap első részét illetően a Bizottság úgy érvel, hogy az „egytermékes” hányadokat nem lineárisan alkalmazta, úgy, hogy minden egyes vállalkozással szemben az annak „egytermékes” hányadával megegyező vagy azzal arányos mértékű csökkentést alkalmazott, mivel semmilyen uniós jogszabály nem kötelezte őt erre. Az „egytermékes” hányadot figyelembe véve megpróbálta továbbá fenntartani a nem kiigazított alapösszegek közötti kapcsolatot, amely összegek az egyes vállalkozásoknak a kartellben történő részvételét tükrözték. Ezenkívül ahhoz, hogy a bírság elrettentő

legyen, az kellett, hogy az alkalmazott csökkentés a lehető legkisebb mértékű legyen azon belül, amely lehetővé teszi az alapösszegnek a 10%-os felső határ alá történő csökkentését. Márpedig a felperesekkel szemben kiszabott bírságok alapösszegének egy magasabb mérték alapján történő kiigazítása – amely mérték arányos az „egytermékes” hányaduk és az egyéb vállalkozások „egytermékes” hányada közötti különbséggel – azzal a hatással járt volna, hogy velük szemben nem kellően elrettentő szankciót szabnak ki. Egyebekben a felperesek jelentősebb csökkentésben részesültek a Bonghoz és a Hamelinhez képest, mivel a kiigazított alapösszegek 11 823 500 euró, 13 860 000 euró és 22 607 550 euró voltak. A Bongot illetően a Bizottság kifejti, hogy bár az ő esetében az „egytermékes” hányadánál (80%) nagyobb mértékű csökkentést (88%) alkalmaztak, a kiigazított alapösszege (13 860 000 euró) abszolút számokban magasabb volt a felperesek kiigazított alapösszegénél (11 823 500 euró), és ez annak ellenére volt így, hogy a felperesek eladásainak értéke, valamint a nem kiigazított alapösszege (143 316 000 és 118 235 000 euró) magasabb volt a Bong eladásainak értékénél, valamint a nem kiigazított alapösszegénél (140 000 000 és 115 500 000 euró). Ami a Hamelint illeti, a Bizottság a legkisebb mértékű csökkentést alkalmazta vele szemben az összes vállalkozás közül (85%). Csak a GPV részesült nagyobb mértékű csökkentésben a felperesekhez képest egyrészt a magasabb, sőt, a legmagasabb „egytermékes” hányada (93%), másrészt pedig annak szükségessége miatt, hogy vele szemben egy minimális 98%-os mértékű csökkentést kellett alkalmazni annak biztosítása érdekében, hogy a kiigazított alapösszeg a teljes forgalma 10%-ában meghatározott felső határnál alacsonyabb legyen. A felperesek helyzete azonban eltérő volt, mivel az „egytermékes” hányaduk 90%, a csökkentésnek pedig az ahhoz szükséges minimális mértéke, hogy a kiigazított alapösszegük a 2013. évi teljes forgalmuk 10%-ában meghatározott felső határnál alacsonyabb legyen, 89,9% volt (88,9% a 2015. évi teljes forgalommal kapcsolatban, és 86,2% a 2016. évi teljes forgalmukkal kapcsolatban). Végül, az „egytermékes” hányad lineáris figyelembevétele azt feltételezte volna, hogy annak túlzott mértékű jelentőséget tulajdonítanak, és ez igazságtalan következményekhez vezetett volna. Ily módon, a Mayer-Kuvert – amelynek „egytermékes” hányada elérte a 76%-ot – kiigazított alapösszege magasabb lett volna (57 769 000 – 70% = 13 864 560 euró) a felperesek kiigazított alapösszegénél (118 235 000 – 90% = 11 823 500 euró), miközben a felperesek nem kiigazított alapösszege a Mayer-Kuvert nem kiigazított alapösszegének több mint kétszerese volt (118 235 000 euró a felpereseknél a Mayer-Kuvertnél lévő 57 769 000 euróhoz képest). A Bizottság ebből azt a következtetést vonja le, hogy a csökkentésnek az egyes vállalkozásokkal szemben alkalmazott mértéke számos tényező együttes értékeléséből, nem pedig csak az „egytermékes” hányadból következik. A felperesek valójában a csökkentésnek a többi vállalkozás esetében alkalmazott mértékében kívántak részesülni, nem pedig valamely jogellenességet kívántak kijavítani. Mindenesetre – a 2015. évi teljes forgalmukra tekintettel – a bírságuknak a kiigazított alapösszege e forgalmon belül nem 9,7%-ot, hanem 8,97%-ot képviselt.

85 A Bizottság ebből azt a következtetést vonja le, hogy a felperesek által előterjesztett kifogások hatástalanok, amennyiben azok a 10%-os felső határt egy, a bírságok kiszámítására vonatkozó szemponttá próbálják meg átalakítani. Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a közbenső számításokból eredő összegek meghaladhatják ezt a felső határt. A bírságok végső összegeivel kapcsolatban a Bizottság rámutat, hogy a felperesek nem hasonlíthatók a GPV-hez, amellyel szemben – azzal, hogy ő a felperesekéhez képest magasabb „egytermékes” hányaddal (98%) és enyhe mértékben alacsonyabb, nem kiigazított alapösszeggel (103 196 000 euró) rendelkezik – olyan kiigazított alapösszeget alkalmaznak, amely a teljes forgalmán belül 9,6%-ot képvisel, amely csak 0,1%-nál kevesebb annál, amit a felperesek kiigazított alapösszege, vagyis a 9,7% képvisel, és egy olyan végső bírságot, amely a teljes forgalmából egy olyan mértéknek felel meg (7,07%), amely magasabb annál, mint amit a felperesek végső bírsága képvisel (3,88% vagy 2,9% a 2015. évi vagy 2016. évi teljes forgalomhoz képest). A felperesek nem hasonlíthatók a Mayer-Kuverthez sem, amelynek végső bírsága abszolút számban kifejezve magasabb a felperesek végső bírságánál (4 991 000 euró a 4 729 000 euróval szemben), annak ellenére, hogy a Mayer-Kuvertnek a jogsértésben való részvétele kevésbé volt jelentős, és hogy az eladásainak értéke a felperesek eladási értékének kevesebb, mint fele volt (70 023 181 euró a 143 316 000 euróval szemben).

86 A jelen jogalap második részét illetően a Bizottság emlékeztet arra, hogy az alapösszegek kiigazítása nem az egyes vállalkozások „egytermékes” hányadának automatikus módon történő alkalmazására irányul, hanem elsősorban – az említett hányadot figyelembe véve – a bírságnak az ahhoz szükséges százalékkal történő csökkentésére, hogy az egyes vállalkozások bírságának nem kiigazított alapösszege a 10%-os felső határ alatt helyezkedjen el, másodszor pedig az e kiigazításokat követően kiszabott bírságok közötti egyensúly fenntartására. A GPV-t illetően a nem kiigazított alapösszeg (103 196 000 euró) a felperesek nem kiigazított alapösszege (118 235 000 euró) 87,2%-ának felelt meg, amely tehát 12,7%-kal meghaladja a GPV nem kiigazított alapösszegét. Ezenkívül, a GPV „egytermékes” hányada (93%) magasabb volt a felperesek „egytermékes” hányadánál (90%). A Bizottság szerint, még ha a GPV kiigazított alapösszege (2 063 920 euró) a felperesek kiigazított alapösszege (11 823 500 euró) 17,45%-ának felel is meg, ez az egyes vállalkozások helyzetével összefüggő objektív körülmények összességének globális értékelésén alapul. A felperesek bírságának kiszámítása során a Bizottságnak semmilyen oka nem volt arra, hogy a kiigazítást csak a GPV-hez hasonlítva végezze el. Ily módon, a felperesek nem kiigazított alapösszege ugyancsak 2,32%-kal volt magasabb a Bong nem kiigazított alapösszegéhez képest, 204%-kal a Mayer-Kuvertéhoz képest és 21,56%-kal a Hamelinéhez képest. Márpedig, egyrészről, a GPV „egytermékes” hányada (93%) – amely a felperesek „egytermékes” hányadánál magasabb – igazolhatott egy annál jelentősebb csökkentést, mint amelyet a többi vállalkozással szemben alkalmaztak, másrészről pedig – a felperesek helyzetétől eltérően – az ahhoz szükséges minimális csökkentés, hogy a GPV kiigazított alapösszege a 10%-os felső határ alá csökkenjen, 98%-os volt. Ennélfogva egy esetleges egyenlőtlen bánásmód objektíve igazolt. Valójában a felperesek egy 90%-os mértékű csökkentés által részesültek kedvezőbb bánásmódban, még akkor is, ha a 2015. évi (vagy 2016. évi) teljes forgalmukra tekintettel az ahhoz szükséges minimális csökkentés, hogy a kiigazított alapösszegük a 10%-os felső határnál alacsonyabb legyen, 88,9%-ra (2015), illetve 86,2%-ra (2016) emelkedett.

2. Előzetes észrevételek

87 A jelen jogalappal a felperesek arra hivatkoznak, hogy velük szemben megsértették az egyenlő bánásmód elvét a kiszabott bírságokra vonatkozó számítási módszer és különösen az iránymutatás 37. pontja szerinti, az alapösszegekkel kapcsolatos kiigazítási módszer alkalmazása során, ahogyan azt a megtámadott határozat (22) preambulumbekezdésében foglalt A. táblázat összefoglalja.

88 A felperesek elsődlegesen azt kifogásolják, hogy a Bizottság velük szemben egy 90%-os, hátrányosan megkülönböztető csökkentést alkalmazott, amely pontosan az „egytermékes” hányaduknak felelt meg, azonban eltért attól a csökkentéstől, amelyben a többi vállalkozás – többek között a Bong és a Hamelin – részesült. Az alapösszegeknek e hátrányosan megkülönböztető módon történő kiigazítása azzal a hatással járt, hogy a felperesek kiigazított alapösszege a teljes forgalmuk 9,7%-ának felelt meg, miközben a Bong és a Hamelin kiigazított alapösszege a teljes forgalmukon belül csak 4,7%-ot, illetve 4,5%-ot képviselt. Ezek az eltérések, amelyek a teljes forgalom 10%-ában meghatározott felső határához képest különböznek, az említett vállalkozások mérete és gazdasági teljesítménye egyenlőtlen súlyozásának eredményei, amely méretet és gazdasági teljesítményt a vállalkozások teljes forgalma alapján állapítják meg – ez a felperesek esetében 121 millió euró, a Bong esetében 296 millió euró, a Hamelin esetében pedig 501 millió –, ami ellentétes az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdésével, és azt objektíve nem igazolja sem a felperesek, a Bong és a Hamelin nem kiigazított alapösszegeinek relatív súlya, sem pedig annak szükségessége, hogy ezeket az alapösszegeket a 10%-os felső határ alá kell csökkenteni, ami a Bongnál csak egy 75%-os csökkentést, a Hamelinnél pedig egy 67%-os csökkentést igazolt volna.

89 Másodlagosan, a felperesek azt állítják, hogy a velük szemben kiszabott bírság az iránymutatás 37. pontja alapján kiigazított alapösszegek tekintetében is hátrányosan megkülönböztető, többek között a GPV kiigazított alapösszegéhez képest, amely utóbbi alapösszegét 98%-os mértékben csökkentették a felperesek esetében alkalmazott, csupán 90%-os mértékkel szemben, ami folytán a kiigazított alapösszege a nem kiigazított alapösszegében csak 2%-ot képviselt. Ezzel szemben a felperesek

kiigazított alapösszege a nem kiigazított alapösszegükben 10%-ot képviselt, ami ötször nagyobb a GPV esetéhez képest, még akkor is, ha a felperesek és a GPV nem kiigazított alapösszegei nagyon közel voltak egymáshoz.

90 A Törvényszék először is annak értékelését tartja célszerűnek, hogy megalapozottak-e a felperesek által előterjesztett kifogások jogi előfeltevései az ítélkezési gyakorlat által elismert, többek között az egyenlő bánásmód elvének betartásával, valamint az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdése második albekezdésében előírt, a teljes forgalom 10%-ában meghatározott felső határ alkalmazásával kapcsolatos szempontok alapján. Másodszor, a Törvényszék megvizsgálja, hogy a bírságok alapösszegeinek kiigazítására vonatkozó módszer – ahogyan azt a megtámadott határozat bemutatja – megfelel-e ezeknek a szempontoknak és különösen azoknak, amelyek az egyenlő bánásmód elvére vonatkoznak.

3. Az ítélkezési gyakorlat felidézése

91 Az egyenlő bánásmód elve az uniós jog általános jogelve, amelyet a Charta 20. és 21. cikke rögzít. A versenyjog terén is alkalmazandó állandó ítélkezési gyakorlat szerint ez az elv megköveteli, hogy hasonló helyzeteket ne kezeljenek eltérő módon, és hogy az eltérő helyzeteket ne kezeljék egyenlő módon, kivéve ha az ilyen bánásmód objektíven igazolható (lásd: 2013. július 11-i Team Relocations és társai kontra Bizottság ítélet, C-444/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:464, 186. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2014. november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

92 Így az egyenlő bánásmód elvének az eltérő bánásmód folytán történő megsértése feltételezi, hogy az érintett helyzetek a rájuk jellemző tényezők összességére tekintettel hasonlóak. Az eltérő helyzeteket jellemző tényezőket, és így e helyzetek hasonló jellegét főként a szóban forgó különbségtételt létrehozó uniós aktus tárgyának és céljának fényében kell meghatározni és értékelni. Ezen túlmenően tekintetbe kell venni azon szabályozási terület elveit és céljait, amely alá a szóban forgó aktus tartozik (lásd: 2013. július 11-i Team Relocations és társai kontra Bizottság ítélet, C-444/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:464, 187. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az ítélkezési gyakorlat ebben a tekintetben kifejti, hogy a Bizottságnak az 1/2003 rendelet által előírt szabályozás által létrehozott szankciórendszer szövegkörnyezetét, illetve célkitűzéseit is figyelembe véve kell minden egyes esetben mérlegelnie az érintett vállalkozásra gyakorolni szándékozott hatást, és különösen figyelembe kell vennie e vállalkozásnak a jogsértés elkövetése időszakában fennállt tényleges gazdasági helyzetét tükröző forgalmat (2014. november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 53. pont; 2015. március 19-i Dole Food és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítélet, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 144. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

93 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat elismeri, hogy a Bizottság a bírság összegének meghatározása céljából figyelembe veheti nem csupán a vállalkozás összforgalmát, amely információval szolgál – ha mégoly hozzávetőleges és tökéletlen módon is – annak méretéről és a gazdasági erejéről, hanem e forgalomnak a jogsértés tárgyát képező termék értékesítéséből származó részét is, ami tehát az utóbbi mértékéről nyújt tájékoztatást. Ily módon az összforgalomnak a jogsértés tárgyát képező termékek eladásából származó része tükrözheti a legjobban e jogsértés gazdasági súlyát (lásd ebben az értelemben: 2014. november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 54. és 59. pont; 2015. március 19-i Dole Food és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítélet, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 145. és 149. pont; 2018. február 1-i Kühne + Nagel International és társai kontra Bizottság ítélet, C-261/16 P, nem tették közzé, EU:C:2018:56, 81. pont).

94 Ezen ítélkezési gyakorlattal összhangban, az iránymutatás 13. pontja szerint „[a] kiszabásra kerülő bírságok alapösszegének meghatározásához a Bizottság a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve érintett, a vállalkozás által az EGT-n belül, az érintett földrajzi területen értékesített áruk és szolgáltatások eladásának értékét alkalmazza”. Ugyanezen iránymutatás a 6. pontjában kifejti, hogy „[a] jogsértéssel összefüggő eladások értékének és [a jogsértés időtartamának] a kombinációja megfelelő helyettesítő értéknek tekinthető, mely tükrözi a jogsértés gazdasági jelentőségét, valamint a jogsértésben részt vevő egyes vállalkozások egymáshoz viszonyított súlyát” (lásd ebben az értelemben: 2014. november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 56. pont; 2015. március 19-i Dole Food és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítélet, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 147. pont; 2018. február 1-i Kühne + Nagel International és társai kontra Bizottság ítélet, C-261/16 P, nem tették közzé, EU:C:2018:56, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

95 Egyebekben megállapítást nyert, hogy jóllehet az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdése mérlegelési mozgásteret biztosít a Bizottságnak, a Bizottság által tiszteletben tartandó, objektív kritériumok megállapításával korlátozza annak gyakorlását. Így egyrészről a vállalkozással szemben kiszabható bírság összegének számszerűsíthető és abszolút felső határa van, ily módon az adott vállalkozással szemben kiszabható bírság maximális összege előre meghatározható. Másrészről e mérlegelési jogkör gyakorlását a Bizottság által többek között a bírságkiszabási iránymutatásban saját magával szemben felállított magatartási szabályok is korlátozzák (lásd ebben az értelemben: 2013. július 18-i Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 58. pont; 2015. március 19-i Dole Food és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítélet, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 146. pont; 2016. szeptember 7-i Pilkington Group és társai kontra Bizottság ítélet, C-101/15 P, EU:C:2016:631, 37. pont).

96 Az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdése második albekezdésének alkalmazását illetően az állanndó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy csak a kiszabott bírság végső összegének kell az e rendelkezésben előírt 10%-os korlátot tiszteletben tartania, valamint hogy ez a rendelkezés nem tiltja azt, hogy a Bizottság a bírság kiszámításának különböző szakaszaiban e felső határnál nagyobb közbenső összeget vegyen alapul, feltéve, hogy a bírság végső összege az említett felső határt nem haladja meg. Ily módon, bár a számítás végén a bírság végösszegét csökkenteni kell azzal az összeggel, amely meghaladja a felső korlátot, az a tény, hogy bizonyos tényezők – mint a jogsértés súlya és időtartama – ténylegesen nem tükröződnek a kiszabott bírság összegében, csak egyszerű következménye annak, hogy az említett végösszeget meghaladó korlátot alkalmazták. A felső korlát célja ugyanis az, hogy elkerülje olyan bírságok kiszabását, amelyeknél előre látható, hogy a vállalkozások – a teljes forgalmuk által hozzávetőlegesen és nem tökéletesen meghatározott méretük miatt – nem képesek teljesíteni. Olyan korlátról van tehát szó, amely valamennyi vállalkozás esetén egyformán alkalmazandó, és amelyet az egyes vállalkozások mérete alapján alakítottak ki, és amelynek az a célja, hogy elkerülje a túlzott mértékű és aránytalan bírságokat. Ennek a felső korlátnak tehát – a jogsértés súlyának és időtartamának szempontjával ellentétben – különálló és független célja van. E korlát egyedüli lehetséges következménye az, hogy az e szempontok alapján kiszámított bírságot a maximálisan megengedett mértékre csökkentik. A korlát alkalmazása magában foglalja azt, hogy az érintett vállalkozás nem fizeti ki a bírságot, amelyet főszabály szerint ki kellene fizetnie, ha a Bizottság az említett szempontok alapján végezné az értékelést (lásd ebben az értelemben: 2012. július 12-i Cetarsa kontra Bizottság ítélet, C-181/11 P, nem tették közzé, EU:C:2012:455, 80–84. pont; 2016. szeptember 7-i Pilkington Group és társai kontra Bizottság ítélet, C-101/15 P, EU:C:2016:631, 36. pont; 2017. január 26-i Mamoli Robinetteria kontra Bizottság ítélet, C-619/13 P, EU:C:2017:50, 83. és 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

97 A Bíróság ebből azt a következtetést vonja le, hogy az ugyanazon jogsértésben részt vevő valamennyi szankcionált vállalkozás esetében a forgalmuk 10%-ában meghatározott bírság megállapítása, mivel az csupán az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében előírt felső határ alkalmazásából következik, nem minősülhet az arányosság elve és az egyenlő bánásmód elve megsértésének. Ugyanígy, e felső határ céljára tekintettel az a körülmény, hogy az iránymutatás

Bizottság általi alkalmazása gyakran vagy rendszeresen ahhoz vezet, hogy a kiszabott bírság összege megegyezik a forgalom 10%-ával, nem teheti kétségessé az említett felső határ alkalmazásának jogszerűségét (lásd ebben az értelemben: 2017. január 26-i Mamoli Robinetteria kontra Bizottság ítélet, C-619/13 P, EU:C:2017:50, 85. és 86. pont). Ugyanebben az értelemben a Törvényszék megállapította egyrészt, hogy a versenyjogi szabályokat megsértő valamely vállalkozás teljes forgalmának 10%-ában meghatározott felső határ csak egy kiegyenlítő határértéket jelent, másrészt pedig, hogy pusztán azon tény, hogy az ilyen vállalkozással szemben kiszabott bírság szorosan megközelíti az említett felső határt, noha e százalékszám a kartell többi résztvevője esetében alacsonyabb, nem jelentheti az egyenlő bánásmód vagy az arányosság elvének megsértését; ez ugyanis szorosan annak a következménye, hogy a 10%-os felső határ pusztán olyan kiegyenlítő határértékként értelmezendő, amely a bírságnak az enyhítő körülmények vagy az arányosság elve miatti esetleges csökkentését követően kerül alkalmazásra (lásd ebben az értelemben: 2012. december 12-i Novácke chemické závody kontra Bizottság ítélet, T-352/09, EU:T:2012:673, 161–163. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

98 Az is megállapítást nyert, hogy a bírság összegének megállapítása érdekében eltérő számítási módszerek alkalmazása nem járhat az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése szerinti megállapodásban vagy összehangolt magatartásban részt vevő vállalkozások közötti hátrányos megkülönböztetéssel (lásd ebben az értelemben: 2012. július 19-i Alliance One International és Standard Commercial Tobacco kontra Bizottság ítélet, C-628/10 P és C-14/11 P, EU:C:2012:479, 58. pont; 2013. július 11-i Ziegler kontra Bizottság ítélet, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 133. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

99 Végül, ahogyan azt a Törvényszék a 2015. május 20-i Timab Industries és CFPR kontra Bizottság ítéletben (T-456/10, EU:T:2015:296, 74. pont) elismerte – amelyet a 2017. január 12-i Timab Industries és CFPR kontra Bizottság ítélet (C-411/15 P, EU:C:2017:11) helybenhagyott – az ítélkezési gyakorlat ezen elvei *mutatis mutandis* alkalmazandók a vitarendezési eljárás alapján kiszabott bírságok kiszámítására.

4. Az előterjesztett kifogások jogi előfeltevéseinek megalapozottságáról

100 Az ítélkezési gyakorlatban kialakított, a jelen ítélet 91–99. pontjában felidézett elvekből következik, hogy a jelen ügyben az egyenlő bánásmód elve tiszteletben tartásának ellenőrzése érdekében különbséget kell tenni egyrészt az érintett vállalkozásokkal szemben kiszabandó bírságok alapösszegének kötelezően egyenlő megállapítása, másrészt pedig a 10%-os felső határnak az említett vállalkozásokkal szemben az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének második albekezdése alapján történő alkalmazása között, ami e vállalkozások teljes forgalma alapján változhat.

101 Bár kétségtelen ugyanis, hogy a Bizottság – ahogyan azt a jelen ügyben is tette – a jogsértés gazdasági jelentőségének, valamint az abban részt vevő egyes vállalkozások relatív súlyának jellemzése érdekében az alapösszegek kiszámításával kapcsolatban érvényesen választhat olyan módszert, amely a jogsértéssel érintett teljes év során – azaz az eredeti határozatban 2007-ben – teljesített eladások értékén alapul (lásd a fenti 93. és 94. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot), ebben az összefüggésben köteles tiszteletben tartani az egyenlő bánásmód elvét. Ezzel szemben a 10%-os felső határnak a bírságok végösszegének meghatározása érdekében történő alkalmazása főszabály szerint nem függ a jogsértés e gazdasági jelentőségétől, az egyes részt vevő vállalkozások relatív súlyától, sem pedig az azok által elkövetett, említett jogsértés súlyától vagy időtartamától, hanem tisztán automatikus jelleget ölt, amely kizárólag a vállalkozások teljes forgalmával függ össze, amely ok miatt az ítélkezési gyakorlat megállapította, hogy ezen alkalmazás nem járhat többek között az egyenlő bánásmód elvének megsértésével. Ellenkezőleg, a céljára tekintettel – amely eltér a jogsértés súlyára és időtartamára vonatkozó szempontok céljától – e felső határ olyan felső küszöbként történő automatikus alkalmazása, amely – annak biztosítása érdekében, hogy a vállalkozásokkal szemben ne szabjanak ki

túlzott mértékű és a méretükhöz, valamint a hozzájárulási képességükhöz képest aránytalan bírságokat – előrelátható és egységesen alkalmazandó, *ipso facto* összhangban áll az egyenlő bánásmód elvével (lásd a fenti 96. és 97. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

102 Emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ügyben a felperesek önmagában nem vitatják a 10%-os felső határnak sem az érintett vállalkozásokkal szemben kiszabott végső bírság kiegyenlítő határértékeként, sem pedig az e bírságok kiszámításának egyik közbenső szakaszában – azaz az alapösszegek meghatározása keretében annak érdekében, hogy azokat e határérték alá csökkentsék – kivételes jelleggel alkalmazott korrekciós tényezőként történő alkalmazását. Ahogyan arra a Bizottság helyénvalóan hivatkozik, a közigazgatási eljárás során a felperesek még kifejezetten kérték is az alapösszegük kivételes kiigazítását az iránymutatás 37. pontja alapján azok „egytermékes” jellegének figyelembevétele érdekében (lásd a fenti 9. pontot). E tekintetben a felperesek azt a körülményt sem kérdőjelezik meg, hogy a Bizottság a 2011. június 16-i Putters International kontra Bizottság ítéletben (T-211/08, EU:T:2011:289, 80. pont) alkalmazott módszert vette alapul többek között az érintett vállalkozások – a Hamelint kétségtelenül kivéve – „egytermékes” jellegének, valamint annak figyelembevétele érdekében, hogy a Mayer-Kuvert jogsértésben való részvétele kisebb volt, annak biztosítása érdekében, hogy az ebből eredő enyhítő körülmények hatással legyenek a vele szemben kiszabandó bírság végösszegére (a megtámadott határozat (11)–(13) preambulumbekezdése).

103 Ezzel szemben, amit a felperesek többek között a jelen jogalap első része keretében vitatnak, az nem más, mint az a módszer, ahogyan a Bizottság az alapösszegek ezen kiigazítását megvalósította, ezzel együtt pedig annak – a 10%-os felső határhoz viszonyított eltérések terén bekövetkezett – eredményei, amelyek a felperesekre nézve hátrányosan megkülönböztető jellegűek.

104 E tekintetben előzetesen meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem állíthatja megalapozottan, hogy a 10%-os felső határ alkalmazásának eredménye a kiszabandó bírságok kiszámításának ezen közbenső szakaszában *ipso facto* az egyenlő bánásmód elvével összhangban álló eredményeket hoz, amennyiben figyelembe veszi a valamennyi érintett vállalkozás teljes forgalma közötti különbségeket. Amikor ugyanis – ahogyan a jelen ügyben is – a Bizottság az iránymutatás 37. pontja alapján fennálló mérlegelési mozgástere alapján akként dönt, hogy a 10%-os felső határt kivételesen, már a bírságszámítás közbenső szakaszában figyelembe veszi e vállalkozások alapösszegeinek kiigazítása céljából, azt az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdése második albekezdésének *stricto sensu* hatályán kívül teszi, aminek következtében az ítélkezési gyakorlatban kialakított, a jelen ítélet 96. és 97. pontjában felidézett elvek nem alkalmazhatók változatlan formában. Ily módon, a Bizottság állításával ellentétben, az általa alkalmazott megközelítés – azzal, hogy a Bizottság a 10%-os felső határt a rá vonatkozó formális jogi kereten kívül vette alapul annak érdekében, hogy azt egy megkülönböztetési kritériumként, mi több, valamely közbenső szakaszban a bírságok fokozatosságának kritériumaként alkalmazza – az egyenlő bánásmód elvével ellentétes eredményeket generálhat többek között a büntető célra, valamint a jogsértés súlyára és időtartamára vonatkozó szempontokkal összefüggő elrettentési célra tekintettel.

105 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a Bizottság – azzal, hogy a 2011. június 16-i Putters International kontra Bizottság ítéletben (T-211/08, EU:T:2011:289, 80. pont) foglalt módszert vette alapul – tiszteletben tartotta-e az egyenlő bánásmód elvét a bírságok alapösszegeinek kiigazításával összefüggésben. E tekintetben a fenti 92. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot figyelembe véve meg kell vizsgálni, hogy egyrészt az érintett vállalkozások – többek között a felperesek –, másrészt pedig a Bong, a Hamelin (első rész) és a GPV (második rész) azonos vagy összehasonlítható helyzetben vannak-e, hogy ezeket a helyzeteket egyenlően vagy egyenlőtlenül kezelték-e, valamint hogy egy esetleges egyenlőtlen bánásmód objektíven igazolható-e.

5. A szóban forgó helyzetek összehasonlíthatóságáról, az azokkal kapcsolatos egyenlő vagy egyenlőtlen bánásmódról és e bánásmód objektíve igazolt jellegéről

a) Előzetes észrevételek

106 Az érintett vállalkozások egyéni helyzete összehasonlíthatóságának vagy annak hiányának vizsgálata során, a bírságok alapösszegeinek meghatározása és kiigazítása céljából figyelembe kell venni a releváns adatokat, valamint a Bizottság által az eredeti és a megtámadott határozatban végzett számítási módszereket, ahogyan azokat a következő táblázat bemutatja:

Vállalkozás	A 2007. évi eladások értéke euróban	Súlyossági együtthető	Időtartam (évek)	Kiegészítő összeg	Alapösszeg euróban	Termék/forgalom arányszám	Kiigazítás/csökkentés	Kiigazított alapösszeg
Bong	140 000 000	15%	4,5	15%	115 500 000	80%	88%	13 860 000
[…] GPV	125 086 629	15%	4,5	15%	103 196 000	93%	98%	2 063 920
Hamelin	185 521 000	15%	4,416	15%	150 717 000	17%	85%	22 607 550
Mayer-Kuvert	70 023 181	15%	4,5	15%	57 769 000	76%	88%	6 932 280
Printeos […]	143 316 000	15%	4,5	15%	118 235 000	90%	90%	11 823 500

107 Az említett táblázatból következik, hogy a bírságok kiigazítás előtti alapösszegeinek (a továbbiakban: nem kiigazított alapösszegek) meghatározása céljából a Bizottság megfelelően figyelembe vette az érintett vállalkozások által teljesített eladások értéke közötti, valamint a jogsértésben való részvételük időtartamával összefüggő különbségeket (4,5 év, kivéve a Hamelint, amely esetében 4,416 év) annak érdekében, hogy velük szemben ugyanazt a számítási módszert alkalmazza, azokat ugyanazzal a súlyossági együtthatóval szorozza be (15%), és azokhoz egy ugyanazon százalékkal (15%) meghatározott kiegészítő összeget adjon hozzá, az iránymutatás 13., 21. és 25. pontjának megfelelően.

108 Ennélfogva a felperesek és a többi vállalkozás – az 1/2003 rendelet 23. cikke (3) bekezdésének és az iránymutatások büntető céljára, valamint arra tekintettel, hogy e szakaszban ugyanazt a számítási módszert alkalmazták velük szemben – összehasonlítható helyzetben voltak a rájuk vonatkozó bírság kiszámítása tekintetében. E büntetési célra és többek között azon elrettentési célra tekintettel, amely az érintett vállalkozások méretétől és gazdasági teljesítményétől függ, az eladási értékek közötti eltérés ugyanis főszabály szerint egy megfelelő megkülönböztetési kritériumnak minősül, amennyiben az a szóban forgó jogsértés gazdasági jelentőségét, valamint az e jogsértésben résztvevő egyes vállalkozások relatív súlyát tükrözi, és ennélfogva fontos előzetes feltételt jelent az egyenlő bánásmód elvének az alapösszegek kiszámítása során történő megfelelő alkalmazásához (lásd a fenti 93. és 94. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

109 Meg kell tehát állapítani, hogy a jelen ügyben a nem kiigazított alapösszegeket az egyenlő bánásmód elvével összhangban határozták meg.

110 Mindazonáltal meg kell vizsgálni, hogy a Bizottság – azzal a módszerrel, amellyel az alapösszegeket az iránymutatás 37. pontja alapján kivételesen kiigazította – egyenlő módon kezelt-e nem összehasonlítható helyzeteket, illetve egyenlőtlenül kezelt-e azonos vagy összehasonlítható helyzeteket.

b) A bírságok alapösszegeinek egyenlő módon történő kiigazításáról

1) A megtámadott határozatban bemutatott kiigazítási módszerről

111 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság eltérő mértékű csökkentéseket alkalmazott a felperesekkel (90%), a Bonggal (88%), a Hamelinnel (85%) és a GPV-vel (98%) szemben, amelyek – a felperesek esetét kivéve – nem feleltek meg e vállalkozások termék/forgalom arányszámainak, amely a felperesek esetében 90%, a Bong esetében 80%, a Hamelin esetében 17%, a GPV esetében pedig 93% volt (lásd a megtámadott határozat (15)–(17) preambulumbekezdését).

112 Azon célokat, indokokat és számítási módszert, amelyeken az alapösszegeknek a Bizottság által végzett kiigazítása alapul, a megtámadott határozat (10)–(22) és az (57)–(62) preambulumbekezdése mutatja be (lásd a fenti 31. és azt követő pontokat), amely egy módosított és kiegészített, mi több, új indokolást jelent az eredeti határozatban bemutatott azon indokoláshoz képest, amely alapján a Bíróság az eredeti határozatot a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítélettel (T-95/15, EU:T:2016:722) megsemmisítette.

113 Ekképpen, a megtámadott határozat (15) preambulumbekezdéséből következik, hogy a Bizottság először is oly módon igazította ki az alapösszegeket, hogy a kartellel érintett termékek eladásainak a teljes forgalomhoz viszonyított értékét vette figyelembe, amelyet termék/forgalom arányszámnak nevez. A Bizottság szerint ezek a kiigazítások ezzel egyidőben annak biztosítására irányulnak, hogy a kiigazított bírságok továbbra is a jogsértés egészének súlyát tükrözzék, anélkül azonban, hogy eltorzítanák e vállalkozások alapösszegeinek relatív súlyát, amely a kartellben való összehasonlítható érintettségüknek felel meg. E termék/forgalom arányszám kiszámítására a kartellel érintett termékeknek (borítékok) ezen egyes vállalkozások 2012. évi teljes világméretű forgalmához viszonyított teljes értékesítési forgalma alapján került sor. Ahogyan az a megtámadott határozat (22) preambulumbekezdésében bemutatott A. táblázatból következik, egy magasabb termék/forgalom arányszámmal rendelkező vállalkozás nagyobb mértékű vagy egyenlő mértékű csökkentésben részesült a valamely alacsonyabb termék/forgalom arányszámmal rendelkező vállalkozással szemben alkalmazott csökkentéshez képest (a megtámadott határozat (16) preambulumbekezdése).

114 A Bizottság megjegyzi, hogy egyedül a Hamelin a borítékgyártási eszközeinek értékesítését követően már nem értékesítette a kartellel érintett terméket 2012-ben, ami miatt a termék/forgalom arányszámát akként becsülték meg, hogy a 2012. évi forgalmát összehasonlították a kartellel érintett termékeknek a volt leányvállalata által ebben az évben teljesített eladásaival. Ezenkívül a Bizottság megjegyzi, hogy a GPV – amely a legmagasabb érték/forgalom arányszámmal rendelkező vállalkozás – 98%-os csökkentésben részesült, amely a forgalmának a 10%-os felső határ alá történő csökkentéséhez szükséges. Következésképpen a többi vállalkozás kevésbé jelentős csökkentésekben részesült, amelyeket egyénileg határoztak meg, és amelyek a termék/forgalom arányszámukat, valamint az esetükben megállapított alapösszegek relatív súlyát tükrözték (a megtámadott határozat (17) preambulumbekezdése).

115 A Bizottság szerint a termék/forgalom egyéni arányszámokra alapított lineáris csökkentés igazságtalan eredményekre vezetett volna, és eltorzította volna az alapösszegek relatív súlyát. E megközelítés alapján például a Mayer-Kuvert – amely egy 76%-os termék/forgalom arányszámmal rendelkezett – alapösszegét magasabb szintre igazították volna ki a felperesek – amelyek egy 90%-os termék/forgalom arányszámmal rendelkeztek – kiigazított alapösszegéhez képest, miközben a kiigazítás előtt az alapösszegük a Mayer-Kuvert alapösszegének több mint kétszerese volt. Az alkalmazott módszer tehát – méltányossági okokból – arra törekedett, hogy visszaállítsa az egyensúlyt a kiigazított alapösszegek között azzal, hogy egyéni csökkentéseket alkalmazott, amely nemcsak a termék/forgalom arányszámot, hanem az érintett vállalkozások kartellben fennálló érintettségének összehasonlítható jellegét is tükrözte, ahogyan az a nem kiigazított alapösszegekből következik (a megtámadott határozat (18) preambulumbekezdése).

116 Végül a Bizottság kifejti, hogy még ha a Hamelinnek lényegesen alacsonyabb volt is a termék/forgalom arányszáma a többi vállalkozáshoz képest, szükséges volt a bírságát is csökkenteni annak figyelembevétele érdekében, hogy a kartellben betöltött szerepe hasonló volt az említett vállalkozásokéhoz. A termék/forgalom arányszámát figyelembe véve a Hamelin alapösszegének csökkentése volt a legkevésbé jelentős azon csökkentésekhez képest, amelyekben az összes többi vállalkozás részesült (a megtámadott határozat (19) preambulumbekezdése). Ha a Bizottság a csökkentések során csak az érintett vállalkozások termék/forgalom arányszámát vette volna alapul, a Hamelin nem részesült volna csökkentésben, és az alapösszege megközelítőleg 1275%-kal lett volna magasabb a felperesek kiigazított alapösszegénél, miközben a Hamelin eladásainak értéke csak 30%-kal volt magasabb a felperesek eladásainak értékénél (a megtámadott határozat (20) preambulumbekezdése). Ebből az következik, hogy a bírság alapösszegének a Hamelin számára történő meghatározása a Hamelin kartellben való összehasonlítható érintettségét, valamint a jogsértés súlyát és időtartamát tükrözi, és az kellően elrettentő jellegű (a megtámadott határozat (21) preambulumbekezdése).

117 A fentiekre figyelemmel az alábbi tényezőket kell figyelembe venni, amelyek alapján a Bizottság az eredeti és a megtámadott határozatban kivételes jelleggel kiigazította az érintett vállalkozásokkal szemben kiszabandó bírságok alapösszegeit:

– egy olyan mértékű csökkentés meghatározásának szükségessége, amely az alapösszeget a teljes forgalom 10%-ában meghatározott felső határ alá szállítja;

– a csökkentés mértékének többek között az érintett vállalkozások 2012. évi termék/forgalom arányszáma alapján, azonban nem lineáris módon történő meghatározása (egy magasabb termék/forgalom arányszám, amely alapján a csökkentés mértéke jelentősebb, mivel a GPV jelenti a referenciát, amely 93%-os termék/forgalom arányszámmal rendelkezik, és 98%-os mértékű csökkentésben részesül);

– a kiigazított alapösszegek közötti egyensúly helyreállítása egyéni mértékű csökkentések alkalmazásával, amelyek nemcsak az érintett vállalkozások termék/forgalom arányszámait, hanem e vállalkozások kartellben való érintettségének összehasonlítható jellegét is tükrözik, ahogyan az a nem kiigazított alapösszegekből következik;

– a Hamelin esetében a legalacsonyabb, 85%-os mértékű csökkentés meghatározása egy pusztán 17%-os termék/forgalom arányszám alapján – amelyet a volt leányvállalata 2012. évi eladásainak figyelembevétele alapján becsültek meg –, valamint annak szükségessége alapján történt, hogy méltányossági okokból vissza kellett állítani az egyensúlyt a Hamelin kiigazított alapösszege és a többi vállalkozás kiigazított alapösszege között (a kizárólag a termék/forgalom arányszámán alapuló csökkentés egy, a felperesek kiigazított alapösszegénél megközelítőleg 1275%-kal magasabb alapösszeget eredményezett volna, miközben a Hamelin eladásainak értéke csak 30%-kal volt magasabb a felperesek eladásainak értékénél).

2) Az alapösszegek kiigazítása során irányadó elvek és célok jogszerűségéről

118 Az érintett vállalkozásokkal szemben kiszabandó alapösszegek nem lineáris, a különböző termék/forgalom arányszámokon alapuló csökkentését illetően a felperesek lényegében azt róják fel a Bizottságnak, hogy egy 88%-os mértékű csökkentést alkalmazott többek között a Bonggal szemben, amely majdnem ugyanolyan jelentős mértékű, mint amelyet velük szemben alkalmaztak (90%), még akkor is, ha a Bong 80%-os termék/forgalom arányszáma 10%-kal kisebb volt az övéknél (90%). A felperesek ebből azt a következtetést vonják le, hogy a velük szemben alkalmazott csökkentésnek magasabbnak kellett volna lennie az egyenlő bánásmód elvének való megfelelés érdekében.

Hasonlóképpen, a felperesek szerint ezzel az elvvel ugyancsak ellentétes az, hogy az így kiigazított alapösszeg – többek között a Bong esetében – a teljes forgalmában csak 4,7%-ot képvisel, még akkor is, ha a felperesek kiigazított alapösszege a teljes forgalmuk 9,7%-ának felel meg.

119 Márpedig, mivel a Bizottság a csökkentések mértékeit nem kizárólag, illetve sematikusan e különböző termék/forgalom arányszámok alapján határozta meg, a felperesek nem hivatkozhatnak megalapozottan arra, hogy ebből szükségszerűen helytelen összehasonlító értékelés, mi több, egyenlőtlen bánásmód következik velük szemben. Ez nem változtat azon, hogy a szóban forgó helyzetek összehasonlítása érdekében a különböző, nem kiigazított összegekből szükséges kiindulni, amelyek meghatározására az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartása, valamint az elkövetett jogsértés súlyának és a büntető, valamint az elrettentési cél megfelelő figyelembevétele mellett került sor (lásd a fenti 107. és 108. pontot). E tekintetben meg kell vizsgálni, hogy az említett alapösszegeknek a termék/forgalom arányszámok segítségével történő kiigazításának eredményei továbbra is megfelelően kapcsolódnak-e az 1/2003 rendelet 23. cikkének (3) bekezdésében és az iránymutatásban foglalt releváns szempontokhoz, különösen a jogsértés súlyához, valamint a büntetési és az elrettentési célhoz, aminek értékelése többek között az érintett vállalkozások méretétől és gazdasági teljesítményétől függ.

120 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a felperesek nem a termék/forgalom arányszám valamennyi érintett vállalkozás tekintetében annak érdekében történő figyelembevételét vitatják, hogy az alapösszegüket a teljes forgalmuk 10%-ában meghatározott felső határ alá csökkentésével igazítsák ki, hanem csak azt, hogy a csökkentések mértékeit nem lineárisan, feltehetően a felperesek terhére, az említett arányszámok alapján és abból a célból határozzák meg, hogy fenntartsák a különböző bírságok között az egyensúlyt az egyes érintett vállalkozások részvételének súlya alapján, ezzel együtt biztosítva azt, hogy a kiigazított alapösszegek a teljes forgalom 10%-ában meghatározott küszöb alatt helyezkedjenek el (lásd a fenti 117. pont második és harmadik francia bekezdését). Márpedig meg kell állapítani, hogy e módszer alkalmazása egyrészt azzal a következménnyel járt, hogy a felperesekkel szemben az alapösszeg százalékában kifejezve jelentősebb csökkentést (90%) alkalmaztak ahhoz képest, mint amelyben a Bong (88%) és a Hamelin (85%) részesült, amelyekkel a felperesek magukat összehasonlítják, másrészt pedig azzal, hogy a felperesekkel szemben kiszabott végső bírság relatív súlya enyhe mértékben csökkent, az érintett vállalkozásoknak a kiszabott bírság tekintetében csökkenő rendben történő osztályozása alapján fennálló helyzetük pedig javult azzal, hogy az alapösszegek kiigazítását követően a második helyről a harmadik helyre kerültek. Egyebekben – ahogyan arra a Bizottság helyénvalóan rámutat – ha a Bizottság arra szorítkozott volna, hogy az említett, az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében előírt 10%-os felső határt kiegyenlítő határértékként alkalmazza a bírságszámítás végén – azaz az alapösszegeknek a többek között a termék/forgalom arányszámokon alapuló közbenső kiigazítása nélkül –, a felperesekkel szemben kiszabandó bírság az összes érintett vállalkozással szemben kiszabott bírságok között magasabb és – konkrétabban – a második, nem pedig a harmadik legjelentősebb lett volna.

121 Hasonlóképpen, az iránymutatás 37. pontja alapján fennálló mérlegelési mozgásterének gyakorlása során – amelyet maguk a felperesek kértek – a Bizottság ez alapján főszabály szerint érvényesen fogadhatott el egy, az alapösszegek nem lineáris kiigazítására vonatkozó módszert annak figyelembevétele érdekében, hogy ezen összegeknek továbbra is tükrözniük kell az érintett vállalkozásoknak a kartellben való összehasonlítható részvételét, valamint a velük szemben alkalmazott, nem kiigazított alapösszegek relatív súlyát. Ahogyan azt ugyanis a megtámadott határozat (17)–(19) preambulumbekezdése lényegében megállapítja – a bírságösszegek meghatározására vonatkozó alapvető szempontokra, azaz a jogsértésnek az 1/2003 rendelet 23. cikkének (3) bekezdésében foglalt súlyára és időtartamára tekintettel – kellően szoros kapcsolatot kell fenntartani egyrészről a kiigazított alapösszegek, másrészt pedig a nem kiigazított alapösszegek között, mivel ez utóbbiakat e szempontok és többek között az érintett vállalkozások mérete és gazdasági teljesítménye alapján határozták meg annak biztosítása céljából, hogy a szankciók kellően elrettentő hatásúak legyenek (lásd a fenti 119. pontot). Ezzel szemben, az alapösszegek lineáris és sematikus, kizárólag a termék/forgalom arányszámok alapján történő csökkentése nem biztosított volna ilyen eredményt, hanem többek között azzal a következménnyel járt volna – különösen a Bong és a

Mayer-Kuvert esetében –, hogy a felperesek kiigazított alapösszegeinél jóval magasabb kiigazított alapösszegeket határoznak meg, még akkor is, ha e vállalkozások nem kiigazított alapösszegei a felperesek nem kiigazított alapösszegeinél alacsonyabbak voltak.

122 E tekintetben pontosítani szükséges, hogy a felperesek állításával ellentétben a termék/forgalom arányszám – egy inkább szokatlan, az eladások értékét és a teljes forgalmat ötvöző számítási együtthatóként – önmagában, az eladások értékére vonatkozó szemponttól eltérően nem minősül sem a valamely vállalkozás méretének és gazdasági teljesítményének – és ennélfogva a jogsértésben való részvétele gazdasági jelentőségének – tükrözésére alkalmas szempontnak (analógia útján lásd a fenti 93. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot), sem pedig a bírság meghatározása szempontjából releváns szempontnak. Ha annak minősülne, egy magasabb termék/forgalom arányszám is alkalmas lenne valamely bírság alapösszege megfelelő növelésének igazolására annak érdekében, hogy az jobban tükrözze ezt a méretet és gazdasági teljesítményt, valamint hogy megfeleljen a büntetési, valamint az elrettentési célnak. Márpedig a jelen ügyben a Bizottság arra szorítkozott, hogy ezt az arányszámot segítségként használja a lefelé történő korrekcióhoz, mi több, fordított megközelítést alkalmazott azzal, hogy az ilyen magasabb arányszámmal rendelkező vállalkozásokkal szemben – kétségtelenül nem lineáris módon – jelentősebb mértékű csökkentést alkalmazott, figyelembe véve azt, hogy egyensúlyt kell biztosítani a kiigazított alapösszegek között az érintett vállalkozásoknak a jogsértés elkövetésében való relatív súlya alapján. Ebben az összefüggésben a felperesek figyelmen kívül hagyják a teljes forgalom mint a valamely vállalkozás méretét és gazdasági teljesítményét kifejező szempont jelentőségét is (lásd a fenti 88. pontot), mivel a 93. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat egyértelműen megjegyezte, hogy a kartellel érintett termékek eladásainak értéke megfelelőbb szempontnak minősül e tekintetben, amelynek a fenti 119. és 121. pontban bemutatott indokok miatt ráadásul tükröződnie kell a kiszabandó bírságok alapösszegeiben. Ennélfogva – már csak ezen okok miatt is – nem fogadható el a felperesek azon érve, hogy a Bizottság által választott kiigazítási módszer a mérettel és a gazdasági teljesítménnyel össze nem függő (lásd a fenti 72. pontot), valamint hátrányosan megkülönböztető eredményekkel járt, amennyiben azok különböző eltéréseket mutattak a teljes forgalom 10%-ában meghatározott felső határhoz képest.

123 Ellenkezőleg, a jelen ügyben a Bizottság az egyrészről a kiigazított alapösszegek, másrészről pedig az érintett vállalkozások jogsértésben való részvételének relatív súlya és a bírságok kellően elrettentő hatása biztosításának szükségessége közötti egyensúly fenntartására törekedett azzal, hogy nem lineáris módon egyéni mértékű csökkentéseket határozott meg annak biztosítása céljából, hogy ezek az összegek ne haladják meg a 10%-os felső határt, hanem továbbra is tükrözzék e vállalkozások említett jogsértésben való, az e vállalkozások mérete és gazdasági teljesítménye alapján mért érintettségének összehasonlítható jellegét.

124 Ebből következik, hogy az, hogy a Bizottság olyan egyéni mértékű csökkentéseket vett figyelembe, amelyek nemcsak az érintett vállalkozások termék/forgalom arányszámain, hanem azon is alapultak, hogy megfelelő kapcsolatot kellett fenntartani egyrészről a kiigazított alapösszegek, másrészről pedig az érintett vállalkozások kartellben való részvételének relatív súlya és a bírságok kellően elrettentő hatása biztosításának szükségessége között – ahogyan azok a nem kiigazított alapösszegekben kifejeződnek –, az 1/2003 rendelet 23. cikkének (3) bekezdésében foglalt szempontok és célok alapján összehasonlítható helyzetek egyenlő bánásmód értelmében vett azonos módon történő kezelésének minősül. E megközelítés ugyanis az alapösszegeknek a 10%-os felső határ alá történő szállítására irányuló célon kívül arra irányult, hogy a kiigazított alapösszegekben egyaránt tükrözze a jogsértésnek az érintett vállalkozások mérete és gazdasági teljesítménye alapján mért súlyát, valamint a szankció elrettentő jellegét, amely a kartellel érintett termékek eladásainak értékein alapuló, nem kiigazított alapösszegekben tükröződött. Ezzel szemben az alapösszegeknek kizárólag a termék/forgalom arányszámon alapuló lineáris és sematikus csökkentése – amely éppen nem jelent megfelelő szempontot ahhoz, hogy az érintett vállalkozások méretét és gazdasági teljesítményét tükrözze – nem biztosította e kapcsolat fennállását, hanem, ellenkezőleg, azt eltorzíthatta, mi több, teljesen meg is szakíthatta (lásd a fenti 122. pontot).

125 Ezen elvek és célok alapján – amelyek iránymutatásul szolgáltak az érintett vállalkozásokkal szemben kiszabandó bírságok alapösszegeinek kiigazításához – konkrétabban azt kell megvizsgálni, hogy a felperesek összehasonlítható helyzetekben voltak-e, vagy sem, egyrészt a Bonghoz és a Hamelinhez (első rész, elsődlegesen), másrészt pedig a GPV-hez képest (második rész, másodlagosan), valamint hogy e helyzeteket egyenlően vagy egyenlőtlenül kezelték-e, utóbbit adott esetben objektíve igazolt módon-e, vagy sem.

c) A Bong helyzetével történő összehasonlításról

126 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a Bizottság lényegében helyesen hivatkozik arra (lásd a fenti 84. pontot), hogy még ha a Bong termék/forgalom arányszáma a felperesek arányszámánál 10%-kal kisebb is volt, figyelembe kellett venni azt, hogy a Bong nem kiigazított alapösszege enyhe mértékben alacsonyabb volt a felperesek nem kiigazított alapösszegéhez képest. Ennélfogva ettől a termék/forgalom arányszámok tekintetében fennálló különbségtől függetlenül a Bizottság érvényesen állapíthatta meg azt, hogy nem indokolt lényegesen eltérő különbségeket mutató kiigazított alapösszegeket rögzíteni. Márpedig a kiigazítást követően a Bong kiigazított alapösszege (13 860 000 euró) még magasabb is volt a felperesek kiigazított alapösszegéhez (11 823 500 euró) képest, ami azt mutatja, hogy a felperesekkel szemben alkalmazott, 90%-os mértékű csökkentés – amely jelentősebb volt a Bonggal szemben alkalmazott, 88%-os mértékű csökkentéshez képest – még komparatív előnyt is biztosított számukra. A Bizottság tehát értékelési hiba elkövetése nélkül vélte úgy, hogy a felperesek kiigazított alapösszegének további csökkentése – ahogyan azt ők kérték – azzal a hatással járt volna, hogy számukra aránytalan előnyt biztosítanak, és velük szemben olyan bírságot szabnak ki, amely nem kellően elrettentő a nem kiigazított és a kartellel érintett termékek eladási értéke alapján meghatározott alapösszegekre tekintettel fennálló kiindulási pontnak minősülő, összehasonlítható helyzethez képest.

127 Ebből következik továbbá, hogy az, hogy állítólag jelentős különbség áll fenn a teljes forgalom 10%-ában meghatározott felső határhoz képest kiigazított alapösszegek – azaz a Bong esetében a 4,7%, a felperesek esetében pedig a 9,7% – között, csak a fenti 120–125. pontban vizsgált és jóváhagyott, egyenlő módon történő kiigazítás eredményének minősül, aminek következtében az e tekintetben hivatkozott kifogást el kell utasítani mint megalapozatlant.

128 Végezetül, még ha feltételezzük is, hogy a Bong alapösszegének nem lineáris kiigazítását a kizárólag a termék/forgalom arányszámokkal meghatározott, összehasonlítható helyzetek közötti egyenlőtlen bánásmódnak kell minősíteni – ami a jelen esetben nem állapítható meg – az ilyen egyenlőtlen bánásmód a fenti 121–124. pontokban előadott okok miatt mindenesetre objektíve igazolt a bírságok között a büntetési és az elrettentési cél tekintetében fennálló egyensúly visszaállítása érdekében, és az nem minősülhet az egyenlő bánásmód elve felperesek tekintetében való megsértésének.

129 Ennélfogva az arra alapított kifogást, hogy a felperesek a Bonggal szemben egyenlőtlen bánásmódban részesültek, el kell utasítani, mint megalapozatlant.

d) A Hamelin helyzetével történő összehasonlításról

130 A Hamelin helyzetével történő összehasonlítást illetően meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (16), (17), (19) és (20) preambulumbekezdéséből következik, hogy a 2012-es referenciaévre vonatkozó, az alapösszegek meghatározására és kiigazítására szolgáló adatok alapján a Hamelin egyedi, tehát a többi érintett vállalkozáshoz – a felpereseket is ideértve – képest eltérő helyzetben volt. Ez egyrészt annak köszönhető, hogy a gazdasági tevékenysége nem „egytermékes” jellegű, másrészt pedig annak, hogy a termék/forgalom arányszáma csak 17%-os, amelyet ráadásul az azon volt leányvállalata 2012. évi értékesítéseinek figyelembevétele alapján határoztak meg, amelyet 2010-ban eladtak a Bongnak.

131 Ahogyan az ugyanis a megtámadott határozat (19) preambulumbekezdéséből lényegében következik, a többi érintett vállalkozás helyzetétől eltérően, a Hamelin alapösszegének az iránymutatás 37. pontja alapján oly módon történő kiigazítása, hogy vele szemben egy 85%-os mértékű csökkentést alkalmaztak – amely a legkevésbé jelentős csökkentés azokhoz képest, amelyekben a többi vállalkozás részesült – nem indokolható sem az „egytermékes” jellegével, sem pedig a 17%-os termék/forgalom arányszámával, hanem az lényegében a kartellben való összehasonlítható részvételével és a kiszabott bírságok közötti egyensúly visszaállításának szükségességével összefüggő méltányossági okokon alapult. Ugyanebben az értelemben a megtámadott határozat (20) preambulumbekezdése rámutat, hogy ha a Hamelin alapösszege tekintetében nem alkalmaztak volna 85%-os mértékű csökkentést, ez az összeg körülbelül 1275%-kal magasabb lett volna a felperesek alapösszegéhez képest, még akkor is, ha a kartellel érintett termékei 2007. évi eladásainak értéke csak 30%-kal volt magasabb a felperes eladásainak értékénél. Mindazonáltal, ahogyan azt a Bizottság kiemelte, az ilyen eredmény aránytalan és összeegyeztethetetlen lett volna azzal, hogy vissza kell állítani az azon bírságok közötti egyensúlyt, amelyek az érintett vállalkozások jogsértésben való részvételének összehasonlítható jelentőségét hivatottak tükrözni, és kellően elrettentő, összehasonlítható hatást hivatottak biztosítani azon eredményhez hasonlóan, amelyet azok a nem kiigazított alapösszegek tükröznek, amelyeket a kartellel érintett termékekkel 2007-ben teljesített eladások értéke alapján határoztak meg az említett vállalkozások méretének és gazdasági teljesítményének figyelembevétele érdekében.

132 Ennélfogva, még ha a Bizottság megközelítése a Hamelin tekintetében eltérő helyzetek egyenlően történő kezelésének is minősülhet – amennyiben ez a megközelítés abban állt, hogy a Bizottság a Hamelinnel szemben 85%-os mértékű csökkentést alkalmazott, amely főként a termék/forgalom arányszámon alapult a többi vállalkozás „egytermékes” jellegének figyelembevétele érdekében, még ha ő nem is minősült ilyen vállalkozásnak, és ebben a tekintetben csak egy nagyon kicsi arányszámmal rendelkezett –, az alapösszegének kiigazítása objektíve igazolt volt a fenti 120–124. pontban foglalt szempontokat figyelembe véve, valamint abból következően, hogy a Hamelinnek a jogsértésben való részvétele – amely a nem kiigazított alapösszege meghatározásának alapját képezte – nagymértékben összehasonlítható volt a többi vállalkozás jogsértésben való részvételével (lásd a fenti 107.és 108. pontot). Ebben a tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Hamelin bírságának kiigazított alapösszege továbbra is a legmagasabb a többi vállalkozás kiigazított alapösszegeihez képest, ami a 2007. évi vásárlásai legmagasabb értékét, a legmagasabb nem kiigazított alapösszegét, valamint a legkisebb termék/forgalom arányszámát veszi figyelembe. Ezek az elemek együttesen egy 85%-os mértékű csökkentésben jelentkeznek, amely alacsonyabb az összes többi vállalkozással szemben alkalmazott csökkentéshez képest, ami azzal az eredménnyel jár, hogy a kiigazított alapösszeget a felperesek kiigazított alapösszege majdnem kétszeresének megfelelő összegben határozzák meg (22 607 550 euró a 11 823 500 euróhoz képest), amelyet a Bizottság érvényesen minősíthetett arányosnak és kellően elrettentőnek. Ebben az összefüggésben figyelembe kell venni továbbá azt is, hogy bár a Hamelin nem kiigazított alapösszege már a legmagasabb volt (150 717 000 euró), az a felperesek nem kiigazított alapösszegét csak körülbelül egynegyeddel haladta meg (118 235 000 euró). Ilyen körülmények között a Bizottság azt, hogy a Hamelin alapösszege potenciálisan túlzott mértékű jellegű, jogszerűen vehette figyelembe az iránymutatás 37. pontja szerinti egyéb különleges körülményként, annak igazolása érdekében, hogy az említett összeget jelentős mértékben kiigazítsa, és biztosítsa, hogy az a többi alapösszeghez képest nemcsak a 10%-os felső határ alatt, hanem azokkal egyensúlyban is van.

133 Ebből az következik, hogy az, hogy jelentős eltérés áll fenn a kiigazított alapösszegek között a teljes forgalom 10%-ában kifejezett felső határhoz képest – azaz a Hamelin esetében 4,5%, a felperesek esetében pedig 9,7% – csak a fenti 130–132. pontban vizsgált és jóváhagyott, objektíve igazolt kiigazítás eredményének minősül, ami folytán az e tekintetben hivatkozott kifogást el kell utasítani mint megalapozatlant.

134 Hasonlóképpen, nem fogadható el az arra alapított kifogás, hogy a Bizottság nem volt jogosult arra, hogy a Hamelinnel szemben 17%-os termék/forgalom arányszámot alkalmazzon. Ellenkezőleg, mivel a Bizottság valamennyi érintett vállalkozás nem kiigazított alapösszegét – ideértve a Hamelinét is – a

kartellel érintett termékekkel 2007-ben teljesített eladások értéke alapján határozta meg, azaz olyan időpontban, amikor a Hamelin még mindig aktív volt a kartellel érintett termék gyártása és forgalmazása terén, egyenesen elkerülhetetlen volt az, hogy a Hamelin esetében egy fiktív, azonban kellően megbízható termék/forgalom arányszámot becsüljön meg annak érdekében, hogy az említett alapösszegek kiigazítását egyenlő módon végezhesse el.

135 Következésképpen az arra alapított kifogást, hogy a felperesek a Hamelinnel szemben egyenlőtlen bánásmódban részesültek, valamint ebből következően a jelen jogalap elsődlegesen hivatkozott első részét el kell utasítani mint megalapozatlant.

e) A GPV helyzetével történő összehasonlításról

136 A jelen jogalap másodlagosan hivatkozott második része keretében a felperesek lényegében azt kifogásolják a Bizottsággal szemben, hogy hátrányos megkülönböztetésben részesítette őket a GPV-hez képest azáltal, hogy a GPV esetében lényegesen alacsonyabb kiigazított alapösszeget határozott meg.

137 A GPV helyzetével való összehasonlítást illetően emlékeztetni kell arra, hogy a felperesektől eltérően – akikkel szemben az alapösszegük kiigazítása céljából 90%-os mértékű csökkentést alkalmaztak, amely éppen a termék/forgalom arányszámuknak felelt meg – a GPV 98%-os mértékű, azaz a 93%-os termék/forgalom arányszámánál öt ponttal magasabb csökkentésben részesült. Ebből jelentősen alacsonyabb kiigazított alapösszeg származott a többi érintett vállalkozás – többek között a Bong és felperesek – kiigazított alapösszegéhez képest (2 063 920 euró a 13 860 000 euróval és a 11 823 500 euróval szemben), még akkor is, ha a GPV, a Bong és a felperesek nem kiigazított alapösszegei elég közel voltak egymáshoz (103 196 000, 115 500 000 és 118 235 000 euró).

138 Ahogyan az a megtámadott határozat (17) preambulumbekezdéséből következik, a Bizottság szerint ez a megközelítés többek között azért volt szükséges, hogy a nem kiigazított alapösszeget éppen a GPV 2013. évi teljes forgalma 10%-ában meghatározott felső határ alá csökkentsék, és a 98%-os mértékű csökkentés a legnagyobb referencia értéket jelentette, amelyhez képest a többi csökkentés mértékét meghatározták. A Törvényszék írásbeli kérdésére adott válaszul a Bizottság ugyanis megerősítette, hogy a GPV teljes forgalma 2012-ben 23 460 596 euróra (amely a termék/forgalom arányszáma meghatározásának alapjául szolgált) (lásd a fenti 86. pontot), 2013-ban pedig 23 356 449 euróra emelkedett (amely a 10%-os felső határ közbenső alkalmazásának alapjául szolgált). Az eljárás során a Bizottság kifejtette azt is, hogy a GPV-vel szemben alkalmazott, 98%-os mértékű csökkentés főként annak volt köszönhető, hogy az alapösszegét a 10%-os felső határ alá kellett szállítani, a termék/forgalom arányszáma összehasonlítva a legmagasabb volt, valamint hogy a teljes forgalma lényegesen csökkent 2012-ben és 2013-ban (lásd a fenti 86. pontot).

139 Márpedig, figyelembe véve először is a kartellel érintett termékekkel a GPV által 2007-ben teljesített eladások viszonylag jelentős értékét, amely a GPV nem kiigazított alapösszege meghatározásának alapját képezte, másodszor a 2012. évi és a 2013. évi különösen alacsony mértékű teljes forgalmát a többi érintett vállalkozás teljes forgalmához képest, harmadszor pedig azt, hogy a GPV esetében a termék/forgalom arányszámnak és a 10%-os felső határnak az alapösszegének kiigazítása érdekében történő figyelembevétele ezen összeg szükségszerűen jelentős, mi több, aránytalan csökkentését eredményezte, meg kell állapítani, hogy a GPV eltérő helyzetben volt a többi érintett vállalkozáshoz képest, ideértve a felpereseket is. Ennélfogva az, hogy vele szemben az alapösszeg kiigazítása tekintetében ugyanazt a módszert alkalmazták – többek között azzal, hogy a termék/forgalom arányszámot alkalmazták az említett összeg 10%-os felső határ alá történő csökkentése érdekében –, a GPV javára történő egyenlőtlen bánásmódnak minősült.

140 Ezenkívül, még ha ez alapján a Bizottság a 2011. június 16-i Putters International kontra Bizottság ítélet (T-211/08, EU:T:2011:289, 80. pont) szellemiségét kívánta is végrehajtani, ez nem befolyásolja azt, hogy ezen eljárás a GPV kiigazított alapösszegének meghatározását eredményezte, amely jelentősen

alacsonyabb volt az összes többi vállalkozás kiigazított alapösszegéhez képest. Mindenekelőtt az említett összeg mértéke – a Bong, a Hamelin és a felperesek helyzetétől eltérően, valamint a fenti 123. pontban hivatkozott követelményekkel ellentétben – már nem mutatott kellően szoros kapcsolatot a GPV nem kiigazított alapösszegével, miközben utóbbi többek között e vállalkozás valódi méretét és gazdasági teljesítményét volt hivatott tükrözni, ami a GPV jogsértésben való részvételének relatív jelentőségét jellemezte. Ebből következik, hogy a GPV esetében a Bizottság túlságosan sematikusan és mereven igazította ki az alapösszeget a 10%-os felső határhoz képest, és nem vette figyelembe annak egyedi helyzetét, amely abban állt, hogy jelentős eltérés volt a 2007. évi eladások értéke – mint a méretét és gazdasági teljesítményét tükröző alapvető szempont – és a 2012. évi, valamint a 2013. évi teljes forgalma között. E megközelítés tehát azzal a hatással járt, hogy a GPV kiigazított alapösszegét elválasztotta az 1/2003 rendelet 23. cikkének (3) bekezdése szerinti szempontoktól, valamint a szankciós és elrettentő céloktól, és ezzel a bírságszámítás folyamatának e közbenső szakaszában olyan eredményt idézett elő, amely rendszerint csak e folyamat végén, azaz az ugyanezen rendelet 23. cikke (2) bekezdésének második albekezdése szerinti 10%-os kiegyenlítő határérték alkalmazása során jelentkezik.

141 Ily módon e módszer alapján annak, hogy a GPV termék/forgalom arányszámát és a 10%-os felső határt a GPV eladásainak értéke és a teljes forgalma közötti jelentős különbség ellenére a GPV javára figyelembe vették, azzal a hatással kellett járnia, hogy megszakad a kiigazított és a nem kiigazított összegek közötti kapcsolat. Ebből az következett, hogy ellentétben azzal a céllal, amelyet a Bizottság a Bong, a Hamelin és a felperesek helyzetével való összehasonlítás keretében maga emelt ki, a kiigazított alapösszeg már nem volt alkalmas arra, hogy tükrözze a GPV méretét és gazdasági teljesítményét, és hogy kellően elrettentő hatást biztosítson vele szemben, sem pedig arra, hogy ezt az összeget egyensúlyba hozza a többi vállalkozás bírságainak összegével, aminek következtében ez az egyenlőtlen bánásmód objektíve nem igazolható. E tekintetben a Bizottság nem támaszkodhat a fenti 96. és 97. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatra, amelynek alkalmazása éppen a 10%-os felső határnak mint kiegyenlítő határértéknek a bírságszámítás végén, nem pedig a bírságok alapösszegei kiigazításának közbenső szakaszában történő tiszteletben tartásától függ (lásd a fenti 104. pontot). A GPV alapösszege kiigazításának hiányában ugyanis a GPV-vel szemben az említett felső határ alkalmazását követően végül kiszabandó bírság jelentősen magasabb, nevezetesen 2,34 millió euró lett volna az 1,651 millió euró helyett, ahogyan annak kiszabására az eredeti határozatban sor került.

142 Következésképpen az alapösszegek kiigazítására vonatkozó módszernek a GPV tekintetében történő alkalmazása objektíve nem igazolt egyenlőtlen bánásmódnak minősül az érintett vállalkozásokkal – többek között a Bonggal és a felperesekkel – szemben.

143 Mindazonáltal ebből nem következik az, hogy helyt kell adni a jelen jogalap másodlagosan hivatkozott második részének.

144 E tekintetben meg kell állapítani egyrészt, hogy a tárgyaláson a felperesek többször is megerősítették, hogy nem vitatják a többi érintett vállalkozással szemben kiszabott bírságok jogszerűségét, amelyek véglegessé váltak, ideértve a GPV-vel szemben kiszabott bírságot is. Másrészt, még ha a GPV-vel szemben történő kedvezőbb és objektíve nem igazolt bánásmód jogszerűtlen is, emlékeztetni kell arra, hogy az egyenlő bánásmód elvét összhangba kell hozni a jogszerűség elvének betartásával, amely elv szerint senki sem hivatkozhat valamely harmadik személy javára elkövetett jogsértésre előnyök szerzése végett (2013. december 5-i Solvay kontra Bizottság ítélet, C-455/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:796, 109. pont; 2016. június 16-i Evonik Degussa és AlzChem kontra Bizottság ítélet, C-155/14 P, EU:C:2016:446, 58. pont; 2017. szeptember 14-i LG Electronics és Koninklijke Philips Electronics kontra Bizottság ítélet, C-588/15 P és C-622/15 P, EU:C:2017:679, 91. pont).

145 Ebből az következik, hogy a felperesek nem hivatkozhatnak a kizárólag a GPV javára elkövetett jogsértésre előnyök szerzése végett. A jelen ügyben ez még kevésbé lehetséges, mivel egyrészt az eredeti határozat véglegessé vált a GPV-vel szemben, és a vele szemben kiszabott bírság nem képezi a jelen jogvita tárgyát, másrészt pedig valamennyi érintett vállalkozást – a GPV kivételével – ugyanazon,

a bírságok alapösszegének kiigazítására vonatkozó módszer alapján, egyenlően kezelték. Ha ugyanis helyt kellene adni a felperesek azon kérelmének, hogy velük szemben jelentősebb mértékű csökkentést alkalmazzanak, ez kétségbe vonhatja az arra vonatkozó értékelést, hogy tiszteletben tartották-e velük szemben az egyenlő bánásmód elvét az alapösszegüknek a Bonghoz, a Mayer-Kuverthez és a Hamelinhez képest történő kiigazítása során, amelyek bírságai ugyancsak véglegessé váltak, és amelyekhez képest a felperesek már előnyben részesültek (lásd a fenti 118–135. pontot). Mindenesetre a felperesek nem bizonyították azt, hogy a GPV-vel szemben elkövetett jogsértés abból ered, hogy eltérő jogi szempontot alkalmaztak a bírság összegének meghatározása érdekében, vagy hogy ez azzal a következménnyel járt, hogy a hátrányukra csökkentették a GPV jogsértésben való relatív súlyát (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 14-i LG Electronics és Koninklijke Philips Electronics kontra Bizottság ítélet, C-588/15 P és C-622/15 P, EU:C:2017:679, 95. és 96. pont).

146 Következésképpen a jelen jogalap második részét és ennélfogva ezt a jogalapot teljes egészében el kell utasítani mint megalapozatlant.

C. Az arányosság elvének, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának, illetve a méltányosság elvének megsértésére alapított harmadik jogalapról

147 A felperesek vitatják annak jogszerűségét, hogy a Bizottság nem vette figyelembe a CNC által a 2013. március 25-i határozatban már kiszabott bírságot (a megtámadott határozat (46) és (56) preambulumbekezdése). Nem a *ne bis in idem* elvének, hanem az arányosság elvének megsértésére hivatkoznak, ahogyan utóbbit az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítélet (14/68, EU:C:1969:4, 11. pont) értelmezi, amely még a *ne bis in idem* elve alkalmazhatóságának hiányában is releváns, és amely a német jogtudományban a felróhatóság elve megnevezés (Anrechnungsprinzip) vagy a méltányosságra vonatkozó általános követelmény alatt ismert, amely utóbbit a Bizottság már maga is tiszteletben tartotta a korábbi határozathozatali gyakorlatában.

148 A megtámadott határozat (50) preambulumbekezdésében a Bizottság tévesen utasította el a korábbi határozathozatali gyakorlata és a jelen ügy összehasonlíthatóságát, amikor azt állította, hogy nem bizonyított, hogy a felperesek nehéz gazdasági helyzetben voltak, vagy hogy a két szankció együttes hatása olyan jelentőségű volt, hogy meg kellett állapítani, hogy az túlzottan elrettentő. Ahogyan azt a Bizottságnak a közigazgatási eljárás során már jelezték, a felperesek gazdasági helyzete jelentősen romlott a gazdasági és a pénzügyi válság, valamint amiatt, hogy a papírborítékok iránti igény általánosságban csökkent az egyre inkább digitalizált világban, és ezek olyan okok, amelyek miatt a felperesek 2013-ban 2 900 000 eurós veszteséget szenvedtek el, amely hozzáadódott a 2012-ben elszenvedett 18 855 000 eurós, adózás előtti veszteséghez, amelyből 12 002 000 euró a CNC által kiszabott bírság címén állt fenn. Ily módon a felperesek 2014. februárban kénytelenek voltak 132 munkavállalót elbocsátani az Alcalá de Henaresben (Spanyolország) található fő gyártóközpontból, ami a munkavállalók 28%-át jelentette, a nettó bevételek pedig 2013-ban 8,5%-os csökkentést mutattak a 2012-es adatokhoz képest. A túlzottan elrettentő jelleget illetően a felperesek emlékeztetnek arra, hogy a CNC által kiszabott bírság a teljes forgalmuk 10%-ával volt egyenlő, miközben a megtámadott határozatban kiszabott bírság ugyanezen teljes forgalom 9,7%-át képezte. Ennélfogva az együttes hatásuk a 10%-os felső határ majdnem kétszerese volt.

149 A felperesek kifejtik, hogy részletes információkat nyújtottak be, amelyek bizonyítják a CNC által végül szankcionált, valamint a megtámadott határozatban szankcionált tényállások között fennálló egyértelmű kapcsolatot, „részbeni egybeesést”, összehasonlíthatóságot és kölcsönhatást. Az ez utóbbi által szankcionált kartell ugyanis csak a Spanyolországnak az Európai Közösségekhez 1986-ban történő csatlakozását követően vizsgálat alá vont vállalkozások között kötött megállapodások alapján és azok általános vagy szervezeti keretében magyarázható. Ezen időpontig a spanyol piacon fennálló, 1978. évi versenyellenes megállapodásokat nemzeti szinten kötötték, mivel ezt a piacot a borítékok vonatkozásában előírt, 36%-os mértékű vám védte a behozataloktól. Az említett csatlakozást, valamint a vámok lebontását követően a spanyol gyártók ráébredtek arra, hogy a megállapodásaik fennmaradása

a spanyol piacnak a külföldi gyártók beáramlásával szembeni védelmétől függ. Ennélfogva ezeket a megállapodásokat kiterjesztették Franciaországra és Portugáliára egy, a legfontosabb spanyol és francia gyártók között 1986. július 16-án Párizsban (Franciaország) kötött megállapodással, valamint egy, a legfontosabb portugál gyártókkal korábban kötött hasonló megállapodással. E megállapodásokról az Asociación Española de Fabricantes de Sobres y Manipulados de Papel y Cartón para la Enseñanza y la Oficinába (ASSOMA) tömörült valamennyi spanyol gyártót tájékoztatták egy 1986. október 16-án tartott ülésen. E megállapodásokat ezt követően 1995-ben kiterjesztették a Hamelinre, 1999-ben pedig a Bong svéd gyártóra annak érdekében, hogy az északi országokat, az Egyesült Királyságot és Franciaországot is lefedjék. Következésképpen, a spanyolországi megállapodások működése olyan európai megállapodások fennállásától függött, amelyek a spanyol piacot védték a külföldi gyártók beáramlásával szemben.

150 A felperesek szerint az is hátrányosan megkülönböztető rájuk nézve, hogy a Bizottság nem vette figyelembe a CNC által kiszabott bírságot. Azon vállalkozások közül, amelyeknek a jogsértés miatti felelősségét az eredeti határozatban megállapították, ők az egyedüli vállalkozás, amellyel szemben egy nemzeti versenyhatóság a Bizottság által szankcionált valamely tényállás miatt alkalmazott szankciót. A megtámadott határozat (55) preambulumbekezdésében foglaltakkal ellentétben az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítéleten (14/68, EU:C:1969:4) alapuló, csökkentés iránti kérelem *de facto* nem biztosít számukra előnyt, hanem olyan ténybeli körülmény elismerésére irányul, amely az eredeti határozattal szankcionált többi vállalkozás esetében nem áll fenn. Ennélfogva a felperesek – az első jogalaphoz képest elsődlegesen, a második jogalaphoz képest pedig kiegészítő jelleggel – azt kérik, hogy a Törvényszék változtassa meg megtámadott határozatot, és a velük szemben kiszabott bírságot egy 33%-os további összeggel csökkentse azon bírság figyelembevétele érdekében, amelyet a CNC szabott ki a 2013. március 25-i határozatában, amelynek megalapozottságát az Audiencia Nacional, Sala de lo Contencioso (kiemelt ügyek országos bírósága, peres ügyekkel foglalkozó tanács, Spanyolország) a 2017. március 29-i ítéletében helybenhagyta. A felperesek lényegében hozzáteszik, hogy ez az ítélet elismeri, hogy „[a Bizottság által szankcionált tények] időszaka” átfedésben van a CNC által szankcionált időszakkal, és hogy átfedés van a termék tekintetében (papírborítékok). Ez megerősíti azt, hogy a CNC szankcionálási gyakorlata és a megtámadott határozat által követett szankcionálási gyakorlat tekintetében részleges átfedés áll fenn, illetve hogy azok szervezeti kerete azonos jellegű.

151 A Bizottság ezen jogalap elutasítását kéri.

152 A jelen jogalappal a felperesek az arányosság elvének és a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó elvnek, pontosabban a méltányosság elvének megsértésére hivatkoznak, lényegében azzal az indokkal, hogy a Bizottság – a korábbi határozathozatali gyakorlatával ellentétben – az eredeti és a megtámadott határozatban kiszabott bírság kiszámítása keretében nem vette figyelembe azt a bírságot, amelyet a CNC a 2013. március 25-i határozatában velük mint az eredeti határozat címzettjei közül az egyedüli vállalkozással szemben kiszabott, pedig e bírság összege már magasabb volt a teljes forgalmuk 10%-ában meghatározott felső határnál (lásd a megtámadott határozat (46)–(55) preambulumbekezdését).

153 Ezzel szemben a Bizottság vitatja, hogy az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítéletben (14/68, EU:C:1969:4, 11. pont) elismert méltányosság elve alkalmazandó a jelen ügyben.

154 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítélet (14/68, EU:C:1969:4) kihirdetésekor először is még nem létezett a Bizottságnak és a nemzeti versenyhatóságoknak az 1/2003 rendeleten alapuló, párhuzamos hatásköreire vonatkozó, az EUMSZ 101. cikk és az EUMSZ 102. cikk érvényesítésére szolgáló rendszer; másodszor, a nemzeti hatóságoknak többek között az EUMSZ 101. cikk – és annak csak az (1) bekezdésének – alkalmazására vonatkozó hatásköre korlátozottabb volt; harmadszor pedig, az e rendszernek a nemzeti versenyjoggal való párhuzamos alkalmazására vonatkozó módszert még nem pontosította valamely, az EUMSZ 103. cikk szerinti szabályozás (lásd ebben az értelemben: 1969. február 13-i Wilhelm és társai

ítélet, 14/68, EU:C:1969:4, 2–9. pont; 1974. március 21-i BRT és Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs ítélet, 127/73, EU:C:1974:25, 7. és azt követő pontok). Ezenkívül az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítélet, 14/68, EU:C:1969:4, csak a német versenyjognak a Bundeskartellamt (német szövetségi versenyhatóság) által egy olyan kartell tekintetében történő alkalmazásáról szólt, amellyel kapcsolatban a Bizottság párhuzamos eljárást indított az EGK 85. cikk alkalmazása körében. A Bíróság tehát figyelembe vette annak lehetőségét, hogy a nemzeti versenyhatóságok és a Bizottság külön-külön és egyidejűleg szabnak ki bírságokat annak érdekében, hogy a hatáskörükön belül „ugyanazt a kartellt” szankcionálják, ami magában foglalta azt, hogy a méltányosságra vonatkozó általános elv értelmében el kell kerülni a „szankciók halmozását”.

155 Márpedig a jelen ügyben a CNC az EUMSZ 101. cikket és a spanyol versenyjogot egyaránt alkalmazta az 1/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első mondata alapján, amely pontosan az EUMSZ 103. cikk (1) bekezdése és (2) bekezdésének e) pontja (korábbi EK 87. cikk (2) bekezdésének e) pontja) szerinti rendeletet jelenti az EUMSZ 101. és 102. cikkben foglalt elvek alkalmazása, valamint az egyrészt a nemzeti szabályozások, másrészt pedig az uniós jog rendelkezései közötti kapcsolatok meghatározása céljából az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítélet (14/68, EU:C:1969:4, 4. pont) értelmében. E rendelet ugyanis nemcsak azt írja elő, hogy az EUMSZ 101. és 102. cikk végrehajtása igen jelentős mértékben a nemzeti versenyhatóságok feladata az e cikkek rendelkezéseinek – ideértve az EUMSZ 101. cikk (3) bekezdését is – közvetlen alkalmazhatósága alapján (lásd az említett rendelet (4) preambulumbekezdését, amely a jogszabályi kivételek rendszerére utal), hanem a 3. cikkében előírt konvergenciaszabály és az elsőbbség elve (1969. február 13-i Wilhelm és társai ítélet, 14/68, EU:C:1969:4, 6. pont) alapján az uniós versenyjog – különösen az EUMSZ 101. cikk – és a vonatkozó nemzeti versenyjog koherenciájának, mi több, azok egységes alkalmazásának biztosítására is irányul az elérendő cél tekintetében, amennyiben a tagállamok közötti kereskedelem érintettségére vonatkozó feltétel teljesül.

156 Ebből az következik, hogy amennyiben – ahogyan a jelen ügyben is – az EUMSZ 101. cikk hatálya nyitott, már nem lehet megállapítani azt, hogy a nemzeti hatóságok és a Bizottság által indított eljárások az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítélet (14/68, EU:C:1969:4, 11. pont) szerinti „eltérő célokat” követnek. Ez egyrészt annak köszönhető, hogy amennyiben ezen eljárások az EUMSZ 101. cikk végrehajtását szolgálják – függetlenül attól, hogy mely versenyhatóság folytatja le azokat – azok ugyanazokat a célokat követik, azaz az egységes piacon fennálló verseny védelmére irányuló célt (lásd ebben az értelemben: Kokott főtanácsnok Toshiba Corporation és társai ügyre vonatkozó indítványa, C-17/10, EU:C:2011:552, 81. pont), másrészt pedig annak, hogy amennyiben a nemzeti versenyjog továbbra is alkalmazandó, annak végrehajtása az 1/2003 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének második mondata értelmében ugyanarra az eredményre kell hogy vezessen, mint az uniós versenyjog alkalmazása. Ebből az következik, hogy az ugyanezen rendelet alapján fennálló, párhuzamos hatáskörök rendszerében az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítélet (14/68, EU:C:1969:4) értelmében vett „szankciók halmozása” csak az EUMSZ 102. cikk és az ennek megfelelő, ugyanakkor ennél szigorúbb, valamely vállalkozás egyoldalú magatartását tiltó vagy szankcionáló nemzeti jog párhuzamos alkalmazása esetén lehetséges, ami a jelen esetben nem állapítható meg.

157 A felperesek állításával ellentétben a „szankciók e halmozása” nem alapulhat a szóban forgó jogsértések közötti állítólagos átfedésen sem, még kevésbé azok területi hatásán. Ebben a tekintetben a Bíróság – a nemzeti és az uniós versenyjog párhuzamos végrehajtásával kapcsolatos azon analóg helyzetet illetően, amelyben a nemzeti jognak a nemzeti versenyhatóság által történő alkalmazása csak a nemzeti területen fennálló versenyellenes magatartásra vonatkozott, miközben az EUMSZ 101. cikk alkalmazásával kapcsolatos, a Bizottság által kezdeményezett eljárás ugyanezen magatartás versenyellenes jellegét az egységes piacon vizsgálta az érintett nemzeti terület kivételével – már megállapította, hogy a *ne bis in idem* elvét – amelyre a felperesek a jelen jogalap alátámasztása érdekében kétségtelenül nem hivatkoztak – nem lehetett alkalmazni azzal az indokkal, hogy nem teljesül a tények azonosságára vonatkozó feltétel (lásd ebben az értelemben: 2012. február 14-i Toshiba Corporation és társai ítélet, C-17/10, EU:C:2012:72, 96–103. pont). Ezenkívül, az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben nem merült fel a méltányosság elvének alkalmazhatóságára vonatkozó kérdés, és azt

analóg módon nem tették fel az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítélet (14/68, EU:C:1969:4, 11. pont) alapjául szolgáló ügyben, amelyben ugyanazon kartell esetében a szankciók valódi halmozására került sor az egymást átfedő területeken, azaz egyrészt Németországban, másrészt pedig a közös piacon, ideértve Németországot is. Ellenben a jelen ügyben a 2012. február 14-i Toshiba Corporation és társai ítélet (C-17/10, EU:C:2012:72) alapjául szolgáló ügyben fennálló helyzethez hasonlóan egyaránt kizárt az ilyen területi átfedés és a szankciók ilyen halmozása.

158 Anélkül, hogy jogerősen állást kellene foglalni abban a kérdésben, hogy a méltányosság elve alkalmazható-e olyan helyzetekben, amikor az EUMSZ 101. cikket és a vonatkozó nemzeti versenyjogot párhuzamosan alkalmazzák, meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben az eredeti és a megtámadott határozat alapját képező tényállás, valamint a CNC 2013. március 25-i határozatának alapját képező tényállás nem „ugyanarra a kartellre”, sem pedig a szankcióknak az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítélet (14/68, EU:C:1969:4, 3. és 11. pont) szerinti „halmozására” és – mivel a jogsértésekkel érintett területek különbözőek, azok időtartama pedig eltérőek voltak – még kevésbé azonos tényállásra vonatkozott. Ahogyan arra a Bizottság helyénvalóan emlékeztetett, az általa az eredeti és a megtámadott határozatban vizsgált és szankcionált jogsértés időtartama a 2003. október 8-tól a 2008. április 22-ig tartó időszakra terjedt ki, miközben a CNC (a választási borítékok tekintetében) az 1977-től 2010-ig tartó, (az előre nyomtatott borítékok tekintetében) az 1990-től a 2010-ig tartó, (a szabványos borítékok és a technológiai fejlődés korlátozása tekintetében pedig) az 1994-től 2010-ig tartó versenyellenes magatartásokat vizsgálta. Ezenkívül a fentiekből következik, hogy az e versenyellenes magatartásokkal érintett termékek nem pontosan azok voltak, amelyeket a Bizottság által szankcionált kartell érintett. Ily módon, a felperesek hiába hivatkoznak az említett határozatok által szankcionált versenyellenes magatartások közös elemeire. Hasonlóképpen, mivel egyrészt a CNC a felperesek magatartását kizárólag az e magatartás által a spanyol területen kifejtett hatások tekintetében és eltérő időszakra nézve szankcionálta, másrészt pedig mivel a Bizottság az eljárásaiból és az eredeti, valamint a megtámadott határozat hatálya alól kivonta ezt a területet, a felperesek nem állíthatják azt, hogy a szankcióknak az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítélet (14/68, EU:C:1969:4, 11. pont) értelmében vett „halmozása” áll fenn. Ellenkezőleg, ilyen körülmények között a felperesek versenyellenes magatartásával összefüggő, teljes körű és kellően elrettentő szankció pontosan ennek a magatartásnak az említett különböző területeken kifejtett valamennyi hatásának figyelembevételét követeli meg, az időbeli tényezőt is ideértve, aminek következtében nem kifogásolható a Bizottsággal szemben az, hogy ugyanezen okokból nem csökkentette a felperesekkel szemben az eredeti és a megtámadott határozatban kiszabott bírságot.

159 Ezt a megközelítést nem vonja kétségbe a Bizottságnak az egyéb helyzetekkel kapcsolatos korábbi határozathozatali gyakorlata, függetlenül attól, hogy azok a jelen ügyben fennálló helyzettel összehasonlítható jellegűek-e, vagy sem. E tekintetben elegendő emlékeztetni arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az ilyen korábbi határozathozatali gyakorlat nem szolgál a versenyjogi bírságok megállapításának jogi hátttereként, a más ügyekre vonatkozó határozatoknak pedig többek között a hátrányos megkülönböztetések vagy a bírság aránytalan jellegének fennállását illetően csupán tájékoztató jellegük van (lásd ebben az értelemben: 2013. július 11-i Team Relocations és társai kontra Bizottság ítélet, C-444/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:464, 82. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2014. július 10-i Telefónica et Telefónica de España kontra Bizottság ítélet, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 189. pont; 2016. szeptember 7-i Pilkington Group és társai kontra Bizottság ítélet, C-101/15 P, EU:C:2016:631, 68. pont). Mindenesetre – ahogyan az többek között a fenti 158. pontban szerepelt – a felperesek által előterjesztett kifogások nem alkalmasak a velük szemben kiszabott bírság aránytalanságának alátámasztására.

160 Végül – ahogyan arra a Bizottság rámutat – a felperesek nem állíthatják megalapozottan azt, hogy hátrányos megkülönbözetést alkalmaztak rájuk nézve amiatt, hogy ők az egyetlen olyan vállalkozás, amellyel szemben a CNC bírságot szabott ki Spanyolországban egy hasonló kartellben való részvételük miatt, mivel a Hamelin egyik leányvállalatával, az Envel Európával szemben a CNC egy 637 464 euró összegű bírságot szabott ki ugyanebben a 2013. március 25-i határozatban, amit a felperesek nem vitattak. Ebben az összefüggésben a felperesek nem hivatkozhatnak a gazdasági helyzetük állítólagos

megromlására sem, ami az iránymutatás 35. pontja szerinti, a bírságnak a fizetési képesség hiánya miatt történő csökkentésére irányuló kérelem alapja lehetett volna. A felperesek ugyanis egyrészt nem vitatják, hogy a Bonggal és a Hamelinnel ellentétben a közigazgatási eljárás során – ideértve annak újraindítását is – nem nyújtottak be ilyen kérelmet a Bizottsághoz, másrészt pedig nem nyújtottak be hasonló kérelmet a Törvényszékhez többek között a másodlagosan előterjesztett, a kiszabott bírság csökkentésére irányuló második kereseti kérelmük alátámasztása érdekében.

161 Következésképpen a jelen jogalapot el kell utasítani mint megalapozatlant.

D. Végkövetkeztetések

162 Az eddigi megfontolások összességére tekintettel az elsődlegesen előterjesztett, megsemmisítés iránti kérelmet el kell utasítani.

163 A másodlagosan előterjesztett, a bírság csökkentésére irányuló kérelmet illetően emlékeztetni kell arra, hogy amikor az uniós bíróság az EUMSZ-nek az 1/2003 rendelet 31. cikkével összefüggésben értelmezett 261. cikkében biztosított korlátlan felülvizsgálati jogkörét gyakorolja, a szankció jogszerűségének egyszerű vizsgálatán túl felhatalmazással rendelkezik arra, hogy e szankció összegének meghatározása tekintetében a Bizottság – az ezen összeget eredetileg meghatározó jogi aktus kibocsátója – értékelését a saját értékelésével helyettesítse. Következésképpen az uniós bíróság még megsemmisítés hiányában is megváltoztathatja a megtámadott jogi aktust annak érdekében, hogy törölje, csökkentse vagy növelje a kiszabott bírságot, e hatáskört pedig az összes ténybeli körülmény figyelembevételével gyakorolja (lásd ebben az értelemben: 2018. július 25-i Orange Polska kontra Bizottság ítélet, C-123/16 P, EU:C:2018:590, 106. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

164 Az 1/2003 rendelet 23. cikkének (3) bekezdése alapján e feladat minden egyes megbírságolt vállalkozás esetén a jogsértés súlyának és időtartamának figyelembevételét feltételezi, többek között az indokolásra, az arányosságra, a szankciók egyéniesítésére, valamint az egyenlő bánásmódra vonatkozó elvek tiszteletben tartása mellett, anélkül, hogy az uniós bíróság kötve volna a Bizottság által az iránymutatásokban meghatározott, tájékoztató jellegű szabályokhoz (lásd ebben az értelemben: 2016. január 21-i Galp Energía España és társai kontra Bizottság ítélet, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 90. pont).

165 E tekintetben figyelembe kell venni a jogsértések időtartamát és az összes olyan tényezőt, amely hatással lehet a jogsértések súlyának értékelésére, mint például az egyes vállalkozások magatartása, az összehangolt magatartások létrehozásában játszott szerepük, az e magatartásokból származó előnyük, a méretük és az érintett termékek értéke, valamint az, hogy az ilyen típusú jogsértések milyen kockázatot jelentenek az Unió számára. Ezenkívül figyelembe kell venni az olyan objektív tényezőket, mint a versenyellenes magatartások tartalma és időtartama, számuk és intenzitásuk, az érintett piac terjedelme és a gazdasági közrendet ért kár. Végül, az elemzésnek figyelembe kell vennie a felelős vállalkozások viszonylagos jelentőségét és piaci részesedését, valamint az esetleges visszaesést is (lásd ebben az értelemben: 2011. december 8-i Chalkor kontra Bizottság ítélet, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 56. és 57. pont).

166 A jelen ügyben a Törvényszék feladata az, hogy a korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása során a felperesek által a megváltoztatás iránti kérelmük alátámasztása érdekében felhozott érvelésre figyelemmel megállapítsa azt a bírságösszeget, amelyet a legmegfelelőbbnek ítél a különösen a második jogalap vizsgálata keretében tett megállapításokra tekintettel (lásd többek között a fenti 136–146. pontot) az összes ténykörülmény figyelembevétele mellett.

167 Mindenekelőtt emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy a felperesek által 2007-ben teljesített eladások értéke 143 316 000 euró volt, másrészt pedig, hogy a 2013. évi teljes forgalmuk 121 728 000 euró volt, amit a felperesek nem vitattak.

168 Ezt követően meg kell jegyezni, hogy a jogsértés bizonyos súlyosságot mutat, mivel a felperesek teljes mértékben részt vettek egy olyan kartellben, amelynek célja az eladási árak koordinálása, az ügyfélkör elosztása, valamint a szabványos, katalógusból kiválasztható borítékok és az egyedi igények szerint nyomott borítékok európai piacán – ideértve Dániát, Németországot, Franciaországot, Svédországot, az Egyesült Királyságot és Norvégiát is – érzékeny kereskedelmi információk cseréje volt.

169 Egyébként tény, hogy a felperes 2003. október 8. és 2008. április 22. között vett részt a jogsértésben.

170 A Bizottság által a bírságösszegek meghatározása során elkövetett tévedéseket illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Törvényszék lényegében megállapította, hogy a Bizottság által alkalmazott módszer kétségtelenül tiszteletben tartotta az egyenlő bánásmód elvét a felperesekkel, a Bonggal, a Hamelinnel és a Mayer-Kuverttel szemben, azonban ezt az elvet megsértette a GPV-vel szemben (lásd a fenti 139–142. pontot).

171 A GPV ugyanis különleges helyzetben volt egyrészt a kartellel érintett termékekkel általa 2007-ben teljesített eladások viszonylag jelentős értéke miatt, amely a nem kiigazított alapösszege meghatározásának alapját képezte, másrészt amiatt, hogy a 2012. évi és a 2013. évi teljes forgalma különösen alacsony volt a többi érintett vállalkozás teljes forgalmához képest, amely folytán az ő esetében a termék/forgalom arányszámnak, valamint a 10%-os felső határnak a GPV alapösszegének kiigazítása céljából történő figyelembevétele szükségszerűen ezen összeg jelentős csökkentését kellett, hogy eredményezze. Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a GPV e különleges és eltérő helyzetét, valamint az azon módszer nem megfelelő jellegét figyelembe véve, ahogyan a Bizottság a bírságok alapösszegeinek kiigazítását az ő esetében elvégezte, a többi érintett vállalkozás – ideértve a felpereseket is –, amelyek helyzete nem volt összehasonlítható a GPV helyzetével, amennyiben a teljes forgalmuk jelentősen magasabb volt, nem részesülhet ahhoz hasonló csökkentésben, mint amelyet a GPV kapott.

172 A fenti megfontolásokra – ideértve a fenti 158. pontban foglalt megfontolásokat is –, valamint arra tekintettel, hogy a bírságösszeg meghatározása érdekében figyelembe veendő különböző elemeket súlyozni szükséges (lásd a fenti 164. és 165. pontot), a Törvényszék megállapítja, hogy a felperesekkel szemben kiszabott bírság összege – különösen a jogsértés súlyára, valamint a felperesek jogsértésben való részvételének időtartamára tekintettel – megfelelő, és azt nem szükséges csökkenteni.

173 Ennélfogva el kell utasítani a felperesek által másodlagosan előterjesztett, megváltoztatás iránti kérelmeket, amennyiben azok a velük szemben kiszabott, 4 729 000 euró összegű bírság csökkentésére irányulnak.

174 Következésképpen a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

IV. A költségekről

175 Az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mindazonáltal az eljárási szabályzat 135. cikkének (1) bekezdése szerint, kivételesen, ha az a méltányosság alapján indokolt, a Törvényszék határozhat úgy, hogy a pervesztes felet a saját költségein felül a másik fél költségei csak egy részének viselésére kötelezi. Egyébiránt ugyanezen szabályzat 135. cikkének (2) bekezdése szerint a Törvényszék a pernyertes felet is kötelezheti a költségek részbeni vagy teljes viselésére, ha az a pernyertes magatartása – beleértve a kereset benyújtását megelőzően tanúsított magatartását is – alapján indokoltnak tűnik. A Törvényszék kötelezhet olyan intézményt is a költségek viselésére, amelynek határozata nem került megsemmisítésre, az utóbbi elégtelensége okán, ami a felperest kereset indítására sarkallta (lásd: 2016. április 22-i Olaszország és Eurallumina kontra Bizottság ítélet, T-60/06 RENV II és T-62/06 RENV II, EU:T:2016:233, 245. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

176 Kétségtelen, hogy a jelen ügyben a felperesek pervesztesek lettek az első és a második kereseti kérelmük tekintetében. Mindazonáltal figyelembe kell venni azt, hogy a jelen ügyben a kereset vizsgálata rámutatott, hogy a Bizottság nem mutatott kellő pontosságot sem a bírságok alapösszegeinek kiigazításával kapcsolatban alkalmazott módszer meghatározása, sem pedig abban a tekintetben, ahogyan ezt a módszert alkalmazta, és ahogyan a határozatát indokolta (lásd a fenti 139–142. pontot), anélkül azonban, hogy ezen indokok elegendők lennének ahhoz, hogy a Törvényszék helyt adjon e kereseti kérelmeknek. A pontosság e hiánya annál is inkább sajnálatos, mivel a megtámadott határozat a második olyan határozat, amely bírságot szabott ki a felperesekkel szemben a szóban forgó jogsértés elkövetése miatt, azt követően, hogy e felperesek a 2016. december 13-i Printeos és társai kontra Bizottság ítéletben (T-95/15, EU:T:2016:722) már elérték az eredeti határozat megsemmisítését az indokolás elégtelensége miatt. A Törvényszék úgy véli, hogy ezen indokok sarkallhatták a felpereseket a keresetük benyújtására.

177 E körülmények között a Törvényszék úgy véli, hogy igazságos és méltányos a Bizottságot arra kötelezni, hogy viselje a saját költségeit, valamint a felperesek költségeit.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (kibővített harmadik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) A Törvényszék az Európai Bizottságot kötelezi a költségek viselésére.

Van der Woude Frimodt Nielsen Kreuschitz

Półtorak Perillo

Kihirdetve Luxembourgban, a 2019. szeptember 24-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

I. A jogvita előzményei 2

A. Az eredeti határozat elfogadásához vezető közigazgatási eljárás 2

B. A T-95/15. sz. ügyben hozott ítélet 6

C. A 201/17. sz. ügyben hozott ítélet 6

D. A közigazgatási eljárás újraindítása és a megtámadott határozat elfogadása 6

II. Az eljárás és a felek kérelmei 10

III. A jogkérdésről 10

A. A jogbiztonság, a bizalomvédelem és a *ne bis in idem* elvének megsértésére alapított első jogalapról 10

B. Az egyenlő bánásmód elvének a bírság összegének meghatározása során történő megsértésére alapított második jogalapról 15

1. A felek fő érveinek összefoglalása 15

2. Előzetes észrevételek 20

3. Az ítélkezési gyakorlat felidézése 21

4. Az előterjesztett kifogások jogi előfeltevéseinek megalapozottságáról 23

5. A szóban forgó helyzetek összehasonlíthatóságáról, az azokkal kapcsolatos egyenlő vagy egyenlőtlen bánásmódról és e bánásmód objektíve igazolt jellegéről 25

a) Előzetes észrevételek 25

b) A bírságok alapösszegeinek egyenlő módon történő kiigazításáról 26

1) A megtámadott határozatban bemutatott kiigazítási módszerről 26

2) Az alapösszegek kiigazítása során irányadó elvek és célok jogszerűségéről 27

c) A Bong helyzetével történő összehasonlításról 30

d) A Hamelin helyzetével történő összehasonlításról 30

e) A GPV helyzetével történő összehasonlításról 32

C. Az arányosság elvének, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának, illetve a méltányosság elvének megsértésére alapított harmadik jogalapról 34

D. Végkövetkeztetések 38

IV. A költségekről 39

i — A jelen szöveg 58. és 158. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.